

Verksamhetsrapport delår 1 2018

Utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

1	Målanalys	5
1.1	Invånare och kunder	5
1.2	Medarbetare	13
1.3	Hållbar tillväxt	16
1.4	Ekonomi	20
2	Uppföljning av politiska uppdrag	23
2.1	Hela kommunkoncernen ska fokusera på att bidra till att bryta utvecklingen för socialtjänsten gällande människors behov av försörjningsstöd.	23
2.2	Hela koncernen ska beakta ökat fokus på trygghet i ett växande Gävle. Varje nämnd och bolag ska utifrån sitt verksamhetsområde analysera och genomföra åtgärder för en ökad trygghet.	24
2.3	En koncernövergripande policy ska tas fram med syfte att ge samtliga anställda i koncernen likvärdiga villkor. Policyn ska eftersträva en återhållsam lönebildning i hela koncernen, undvika privata sjukvårdsförsäkringar, pensionsavsättningar eller andra löneförmåner utanför kollektivavtal. Ett gemensamt förmånspaket till anställda ska tas fram för kommunkoncernens anställda.	24
2.4	Förvaltnings- och bolagschefer ska inte ha en löneökningstakt som överstiger snittet i förvaltningen/bolaget i övrigt. Löneökning sker med fördel uttryckt i kronor för denna höglönegrupp.	25
2.5	Koncernen ska agera för att minska andelen externa kurser, konferenser och representation. Verksamhetsnära personal ska prioriteras för kompetensutveckling. En utveckling ska ske av möjligheterna att nyttja videolösningar i större omfattning för möten och kompetensutveckling.	25
2.6	Koncernen ska öka samordningen av lokaler för att undvika onödiga hyreskostnader.	26
2.7	Koncernen kommer under år 2018 att påbörja ett större effektiviseringsarbete med full effekt från år 2019, som innebär ökad centralisering av stödresurser i kommunen.	26
2.8	Koncernen förväntas hålla sig inom upphandlade avtal.	27
2.9	Kommunen kvarstår som medlem i Inköp Gävleborg för att öka kostnadseffektivitet och kvaliteten i våra upphandlingar och avbryter därmed den urträdesprocess som initierats.	27
2.10	Koncernen ska i nämnder och bolag fullgöra sitt ansvar i genomförandet av strategiska program såsom	

- Näringslivsprogrammet, Miljöstrategiska programmet och framåt det Sociala hållbarhetsprogrammet.27
- 2.11 Koncernen ska eftersträva ökad regional samverkan och kraftigt förbättra relationerna med Gävleborgs övriga kommuner och sammantaget visa att Gävle axlar rollen som regionhuvudstad. ...28
- 2.12 Nämnderna uppdras att avbryta nya kostnadsdrivande valfrihetsreformer som riskerar att skada ekonomin eller kvaliteten i den kommunala verksamheten.28
- 2.13 Alla förvaltningar ges i uppdrag att ta fram en plan på hur medarbetarinflytandet kan öka för att gå mer mot självstyrande personalgrupper, ökad trivsel och bättre arbetsmiljö.28
- 2.14 Nämnder som idag berörs av ofrivilliga delade turer för personalen uppdras särskilt att implementera flexibla schemalägningsmodeller och andra åtgärder tillsammans med personalen med mål att avskaffa dessa.29
- 2.15 Taxor och avgifter som bereds i nämnderna bör högst motsvara ett snitt av nivåerna inom 8-stads samarbetet.29
- 2.16 Utbildningsnämnden har ett uppdrag att alla elever ska utmanas och klara sin utbildning. För att klara detta mål ska elever och skolor med lägre resultat prioriteras. För detta tillförs nämnden 10 miljoner kronor ytterligare.29
- 2.17 Utbildningsnämnden ges i uppdrag att vidareutveckla resursfördelningssystemet så att det ger barn och elever mer likvärdiga förutsättningar att lyckas och som gynnar förskolor och skolor med större utmaningar.30
- 2.18 Utbildningsnämnden ges i uppdrag att säkerställa rätten till läxhjälp i skolan, både under och efter skoltid. Skolor ska uppmuntras att servera frukost till självkostnadspris, där det bedöms viktigt för elevernas måluppfyllelse. Att gymnasieskolan ska servera gratis lunch är en självklarhet.30
- 2.19 Utbildningsnämnden ges i uppdrag att återkomma till budgetberedning år 2018 med att presentera tre scenarier för i vilken takt byggandet av nya förskolor måste öka, antal pedagoger som måste anställas så att inte antal barn/pedagog påverkas och vilken effekt på barngruppernas storlek respektive scenario ger. .30
- 2.20 Utbildningsnämnden ska vid all omplanering och nybyggnation av skolor beakta inkludering och möten mellan elever från olika stadsdelar och socioekonomiska områden för att minska segregationen, öka likvärdighet och måluppfyllelsen.31
- 2.21 Utbildningsnämnden och Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utforma ett uppföljningssystem av elevers måluppfyllelse som ger rätt information på rätt nivå i styrkedjan för att nå bättre resultat. 31

2.22	Utbildningsnämnden och Näringsliv- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att utforma en aktivitetsplan hur fler vuxenresurser och resurser för att avlasta förskollärare och lärare i uppgifter som inte är kopplade till själva undervisningen ska kunna tillskapas. .	32
2.23	Utbildningsnämnden ges i uppdrag att värdera om nuvarande organisation med fokus på antal chefsled på bästa sätt främjar kommunikation, ledning och ansvarstagande från politik till medarbetare, barn och elever.	32
2.24	Utbildningsnämnden ges i uppdrag att utreda hur medarbetares initiativkraft bättre kan tas tillvara. Vi vill se chefsskap byggt på tillit där arbetslag och personalgrupper får agera utifrån sin profession med stort ansvar och fler befogenheter.	32
3	Utvecklingsområde	33
4	För verksamheten viktiga nyckeltal	34
5	Resultat och investeringar	35
6	Framtida intäkts- och kostnadsutveckling	36
7	Sammanfattning av de viktigaste händelserna	37

1 Målanalys

1.1 Invånare och kunder

Invånare har förtroende för våra verksamheter

Nämndens verksamheter

Pedagogisk omsorg: Enkäten till vårdnadshavare kommer att genomföras senare detta år därför finns inget resultat att redovisa.

Förskolan: Resultatet från Skolinspektionens enkät till vårdnadshavare i förskolan visar att Gävle kommuns resultat ligger nära rikets resultat. Frågorna är grupperade i 6 olika indexområden med tre frågor för varje område. Maximalt värde för varje index är 10. Enkäten har inte gått till samtliga vårdnadshavare. Underlaget utgörs av ett urval (21 stycken) förskolor. Urvalet har tagits fram av Skolinspektionen.

	Gävle kommun	Riket
Information om barnets utveckling	8,5	8,6
Normer och värden	9	9
Trygghet och omsorg	8,7	8,8
Utveckling och lärande	8,5	8,6
Anpassning efter barnets behov	7,1	7,1
Barns inflytande	8,4	8,4

Vårdnadshavarnas svar visar att förskolan får höga betyg på de flesta områden. Det område som ligger lägre är anpassning efter barnets behov. Ett utvecklingsområde som kommit upp vid tidigare års enkäter är önskemål om förbättrad information via den dagliga kontakten med förskolan och via utvecklingssamtal. Skolinspektionens enkät visar att 89 procent instämmer helt och hållet eller instämmer ganska bra på frågan "Jag upplever att jag får fortlöpande information om mitt barns tillvaro på förskolan".

Svarsfrekvensen på Skolinspektionens enkät låg på 50 procent vilket är något lägre än för enkäterna som har genomförts i egen regi de senaste åren. En bidragande orsak till den lägre svarsfrekvensen för Skolinspektionens enkät kan vara att enkäten inte var översatt till andra språk än svenska.

Grundskoleutbildningen: I Skolinspektionens enkäter som genomfördes under hösten 2017 finns frågan *Jag är nöjd med mitt barns skola som helhet/Jag är nöjd med min skola som helhet*. Gävle kommuns resultat är bättre än riket i föräldraenkäten och i enkäten för elever i årskurs 9. Resultatet för elevenkäten i årskurs 5 visar ett lägre resultat än för riket.

Gymnasieutbildningen: Skolinspektionens enkät för elever i årskurs 2 på gymnasieskolan visar på frågan *Jag är nöjd med min skola som helhet* ett bättre resultat än riket.

Analys av indikatorerna

Nöjdhetsindex föräldrar: Indikatorn består av enkätsvar från vårdnadshavare i förskola, förskoleklass och grundskola. Målvärdet baseras på motsvarande resultat i riket. Resultatet för förskolans vårdnadshavare i Gävle ligger på samma nivå som riket. För förskoleklass och grundskola något under. Målvärdet uppnås delvis.

Nöjdhetsindex elever: Indikatorn bygger på frågan "Jag är nöjd med min skola som helhet" till elever i årskurs 5 och 9 på grundskolan och årskurs 2 på gymnasieskolan. Resultatet för både årskurs 9 och årskurs 2 ligger högre än riket. I årskurs 5 är resultatet lägre. Sammantaget

uppnås målvärdet.

Delaktighetsindex föräldrar. Indikatorn bygger på två frågor i enkäten till vårdnadshavare i förskolan. Målvärdet uppnås ej.

Användningen av Skola 24 och Fronter. Indikatorn följs upp i årsredovisningen.

Indikator	Utfall		Målvärde	Status	Prognos Helår
Nöjdhetsindex föräldrar	89		91		Uppnås delvis
Nöjdhetsindex elever	83		80		Uppnås
Delaktighetsindex föräldrar	74		80		Uppnås ej
Andelen skolor som använder Skola24 eller Fronter för information och dialog med vårdnadshavare och elever			100 %	Ok	Uppnås

Alla barn och elever utmanas och klarar sin utbildning

Nämndens verksamheter

Förskolan:

Två viktiga utvecklingsområden som genomsyrar förskolornas utvecklingsarbete är språkutvecklande arbetssätt och IKT (IT- och kommunikationsteknik). Nedan följer några exempel på aktiviteter som finns i förskolornas handlingsplaner.

- Pedagogerna utvecklar och stimulerar alla barns intresse för böcker och läsning samt genomför regelbundna lästunder.
- Pedagoger och barn använder IKT med tex QR-koder och språkappar tillsammans i verksamheten.
- Förskolorna använder sig av det språkstimulerande materialet Babblarna med de yngsta barnen.
- Via digital utvecklingsledare, drivs arbetet med IKT genom nätverk och följs upp genom träffar med IKT-representant, pedagogisk utvecklingsledare, biträdande förskolechef samt kvalitetsutvecklare på varje förskola.
- Erfarenhetsutbyte tillsammans med kollegor. Det finns nätverk för pedagogiska utvecklingsledarna med fokus på ett språkutvecklande arbetssätt.

Grundskoleutbildningen: Skillnaderna i resultat mellan flickor och pojkar har ökat jämfört med föregående år. Skillnaden är större i Gävle än rikssnittet. Den ökade skillnaden kan dels bero på ett sämre resultat för pojkarna i vissa ämnen, men kan även bero på att resultatet förbättrats för flickorna. Kunskapen om de stora skillnaderna mellan könen har funnits under lång tid, men det har varit svårt för skolorna att utarbeta tydliga strategier för att förbättra pojkarnas studieresultat. Det är få skolor som har förbättringar av pojkarnas resultat som ett prioriterat mål i sitt kvalitetsarbete, trots att det kan finnas mycket stora betygsskillnader mellan könen på skolan. Att utveckla pojkarnas resultat är ett fortsatt prioriterat utvecklingsområde för de kommunala skolorna.

Arbetet med digitaliseringen har fångat eleverna positivt. Speciellt pojkar har fått en ökad motivation till lärande. Digitaliseringen har medfört att variationen på undervisningsmetoder har ökat, vilket gynnar alla elever. Programmering och dess grunder har kommit igång redan

från förskoleklass.

Flera skolor utformar nya rutiner för elever i behov av särskilt stöd och lägger extra vikt på att förankra dessa. Utifrån elevers behov och förutsättningar har elevhälsotid schemalagts i arbetslagen för att kunna göra nödvändiga anpassningar i lärandemiljön.

I Kommunövergripande mål och ekonomiska ramar riktas medel till Utbildningsnämnden för "insatser till skolor med låg måluppfyllelse".

Alla skolor som tilldelas medel har redovisat en plan för åtgärder och för att följa upp effekterna av åtgärderna. De kommunala skolorna har mål, indikatorer och aktiviteter i Stratsys, den fristående skolan som berörs har skickat sin plan till förvaltningen. Skolorna får stöd i arbetet av förvaltningens kvalitetsutvecklare. De planerade åtgärderna möjliggörs helt eller delvis genom de riktade medlen.

Exempel på olika insatser/åtgärder som finns i skolornas handlingsplaner.

1. **Personalförstärkningar** t ex elevcoach, utökade lärartjänster i svenska, matematik och engelska samt språkstöd i arabiska.
2. **Organisatoriska förändringar** t ex nybörjargrupp i engelska samt liten grupp för elever med koncentrationssvårigheter.
3. **Utbildning och handledningsinsatser för personal** t ex förbättrat ledarskap i klassrummet, att arbeta med andraspråkselever samt förbättra arbetet med att öka elevernas språkmedvetenhet.
4. **Införa olika pedagogiska program/arbetsätt** t ex Bornholmsmodellen och det digitala läsprogrammet Trädet.

Uppföljning av åtgärder och redovisning av resultat sker framför allt i delår 2 och i årsredovisningen.

Gymnasieutbildningen: Sedan två år pågår på Vasaskolan ett arbete för att höja resultaten med hjälp av ett språkutvecklande arbetssätt och med stöd av en språkpolicy.

Borgarskolan arbetar med stärkta strukturer och ett utvecklat arbetssätt för att på ett så tidigt stadium som möjligt hjälpa de elever som av olika anledningar behöver stöd och anpassningar. Överlämnandekonferenser med grundskolan för att inhämta information om elever som på något sätt behöver uppmärksammas inför sin gymnasiestart. Alla elever som utifrån lärarens professionella bedömning riskerar F i någon kurs ska anmälas till elevhälsoteamet. Resurstid läggs ut för ämneslärare för att det är många elever som behöver extra genomgångar och träning. Samarbete med elevhälsan i form av föreläsningar för elever och handledning till personal för att minska elevernas stress. Frånvaron skall minskas med hjälp av tätare uppföljning.

Analys av indikatorerna

Andelen föräldrar i förskolan som anser att barnen stimuleras till utveckling och lärande:

Indikatorn baseras på frågan " Jag upplever att mitt barn lär sig mycket på förskolan". Resultatet ligger på samma nivå som riket och strax under målvärdet. Målvärdet uppnås delvis.

Elever som utmanas i sitt skolarbete (index): Indikatorn bygger på 2 frågor i elevenkäterna och en fråga i enkäten till vårdnadshavare på grundskolan. På två av frågorna ligger resultatet på rikets nivå och på en fråga något under. Målvärdet uppnås delvis.

Resultat i grund- och gymnasieskola redovisas och analyseras i delår 2, jämförelser med riket görs i årsredovisningen.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Andelen föräldrar i förskolan som anser att barnen stimuleras till utveckling och lärande	93 %	94 %		Uppnås delvis

Indikator	Utfall		Målvärde	Status	Prognos Helår
Elever som utmanas i sitt skolarbete (index)	80		82		Uppnås delvis
Andel elever med behörighet till gymnasiet i åk 9			100 %	Större avvikelse	Uppnås ej
Andel elever som uppnår kravnivåerna i alla ämnen i åk 9			100 %	Större avvikelse	Uppnås ej
Andel elever på högskoleförberedande program med högskoleförberedande examen			100 %	Större avvikelse	Uppnås ej
Andel elever på yrkesprogram med yrkesexamen			100 %	Större avvikelse	Uppnås ej

Utbildning Gävles verksamheter ger likvärdiga förutsättningar

Nämndens verksamheter

Under hösten 2017 har skolinspektionens enkäter besvarats av elever, föräldrar och personal. Elever i årskurs 5 och årskurs 9 upplever i högre grad än riket att undervisningen är anpassad efter deras behov. I gymnasieskolans årskurs 2 är resultatet något lägre än för riket. Både föräldrar i grundskolan och personal på grund- och gymnasieskolan upplever i lägre grad än riket att undervisningen är anpassad efter elevernas behov.

Resultatet från Skolinspektionens enkäter visar också att eleverna på både grund- och gymnasieskola är mer nöjda med elevhälsan än riket. Resultatet är särskilt positivt för eleverna i årskurs 9. Resultatet från föräldra- och personalenkäterna visar dock en motsatt bild. Här är resultatet sämre än för riket. Personalen på både grund- och gymnasieskolan upplever att det särskilda stödet fungerar mindre bra jämfört med riket. För personalen på gymnasieskolan är avvikelsen mycket stor. Det kan finnas anledning att ytterligare analysera varför eleverna har en mer positiv bild än föräldrar och personal. Detta gäller flera delar av Skolinspektionens enkäter.

Bedömningen utifrån övriga underlag är att arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd fortsatt behöver utvecklas och därför har också gemensamma strukturer och checklistor tagits fram för att följa upp och utvärdera extra anpassning och särskilt stöd. Ytterligare informations- och implementeringsinsatser behövs för att strukturerna ska göras kända och användas, det samma gäller användningen av checklistor. Ett omtag vad gäller det systematiska kvalitetsarbetet har inletts.

Elevhälsans förebyggande och främjande arbete har en gemensam struktur. Strukturen/arbets sättet innehåller vilka funktioner som ska mötas och när på de olika nivåerna samt vad mötena ska innehålla. Personalförstärkningar har gjorts av både psykologer och kuratorer.Handledning, konsultation och utbildning av pedagoger har genomförts i efterfrågad utsträckning. Utvecklingsområden är fortfarande det hälsofrämjande arbetet, som behöver ske i nära samarbete med verksamheterna.

SPRINT-gymnasiet (utvecklat mottagande av elever på gymnasieskolans språkintröddning med syfte att bättre anpassa undervisningen till individen) har startat under hösten 2017 i nära

samverkan med grundskolan, arbetsmarknadsenheten och vuxenutbildningen. En utvärdering ska ske under 2018.

Utbildningsnämnden har beslutat om förändringar av karriärtjänster och att permanenta lärarlönelyftet. Arbetsgivaren och de fackliga organisationerna är överens om att omfördela försteläraryuppsdragen för att möjliggöra ökad likvärdighet inom kommunens skolor. Hälften av försteläraryuppsdragen blir tillsvidareanställningar som fördelas utifrån socioekonomiska principer. På gymnasieskolan fördelar rektor tjänsterna till de program och elevgrupper som har störst behov. Fler förstelärare kommer att undervisa och verka på skolor där behoven är som störst. Resterande tjänster är på tre år och fördelas utifrån elevantal för tillfälliga och tydliga utvecklingsuppdrag. Det kan gälla ett område eller särskilt ämne, till exempel digitalisering, språkutvecklande arbetssätt eller matematik.

Analys av indikatorerna

Andel föräldrar i förskolan som anser att barnen får det stöd de behöver: Indikatorn bygger på frågan i Skolinspektionens enkät till vårdnadshavare. Målvärdet uppnås ej.

Andel föräldrar i grundskolan som anser att eleverna får det stöd de behöver: Indikatorn bygger på frågan i Skolinspektionens enkät till vårdnadshavare. Målvärdet uppnås ej.

Andel elever i gymnasieskolan som anser att de får det stöd de behöver: Indikatorn baseras på två frågor i Skolinspektionens enkät till elever i åk 2. På frågan "jag kan få extraundervisning om jag skulle behöva det" ligger resultatet betydligt lägre än riket. Målvärdet uppnås ej.

Elever som upplever sig motiverade i skolan: Indikatorn baseras på frågor i Skolinspektionens enkät till elever i årskurs 5 och 9 i grundskolan. På samtliga 3 frågor till eleverna i årskurs 9 ligger resultatet högre än riket. Betydligt högre på frågan "Skolarbetet är intressant" där 77 procent instämmer helt och hållet/ganska bra jämfört med rikets 68 procent. Målvärdet uppnås.

Alla grundskolor ska ligga på eller över Salsavärdet: Resultat redovisas i årsredovisningen.

Elevhälsa (index): Indikatorn baseras på en fråga i Skolinspektionens elevenkäter till elever i årskurs 5, 9 och åk 2 på gymnasieskolan. Frågan kartlägger hur aktiv elevhälsogruppen är i det förebyggande arbetet med eleverna i grund- och gymnasieskola. Resultatet ligger på samma nivå som riket. Målvärdet uppnås.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Andel föräldrar i förskolan som anser att barnen får det stöd de behöver	85 %	 90 %		Uppnås ej
Andel föräldrar i grundskolan som anser att eleverna får det stöd de behöver	83 %	 87 %		Uppnås ej
Andel elever i gymnasieskolan som anser att de får det stöd de behöver (index)	74 %	 80 %		Uppnås ej
Elever som upplever sig motiverade i skolan (index)	74	 69		Uppnås

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Alla grundskolor ska ligga på eller över Salsavärdet	—	100%	Större avvikelse	Uppnås ej
Elevhälsa (index)	61	61		Uppnås

Utbildning Gävles verksamheter har en god lärandemiljö

Nämndens verksamheter

Förskolan: Enligt Skolinspektionens enkät till vårdnadshavare i förskolan upplever 97 procent av vårdnadshavarna i Gävle att deras barn trivs på förskolan. Resultatet är i linje med resultatet för riket.

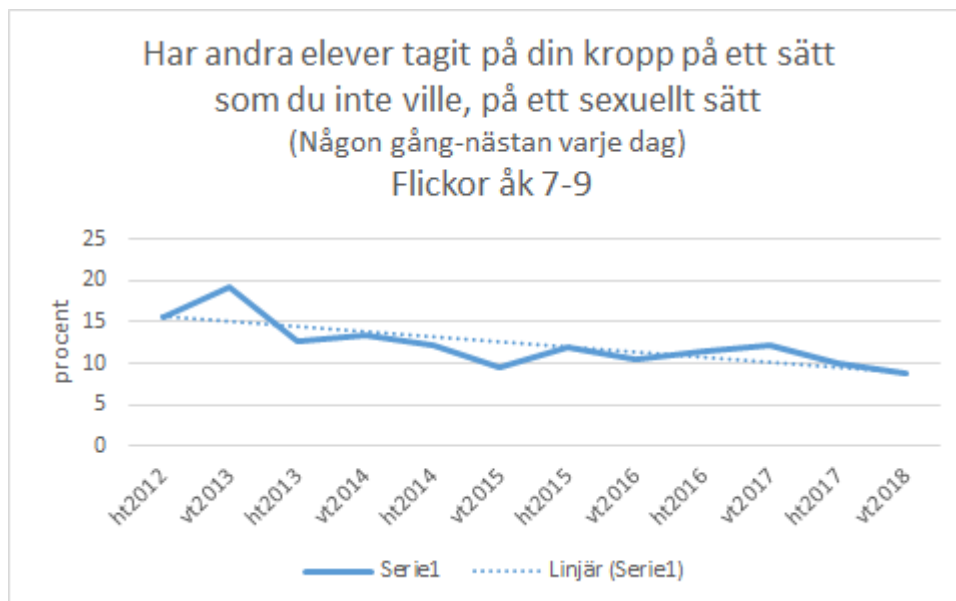
På frågan "*Jag upplever att det är tydligt att kränkande behandling inte accepteras på förskolan*" instämmer 82 procent av vårdnadshavarna helt och hållet/instämmer ganska bra att så är fallet. Resultatet ligger något lägre än för riket.

Några exempel på aktiviteter som genomförs på förskolorna under vårterminen:

- Likabehandlingsträffar med utbildning och information gällande ändring i diskrimineringslagen.
- Genomgång och implementering av rutinen "Anmälan av kränkande behandling till huvudman".
- Förskolorna skriver in i sina handlingsplaner hur de ska arbeta med diskrimineringsgrunden kön.
- Plan mot diskriminering och kränkande behandling presenteras under utvecklingssamtalet med vårdnadshavare.

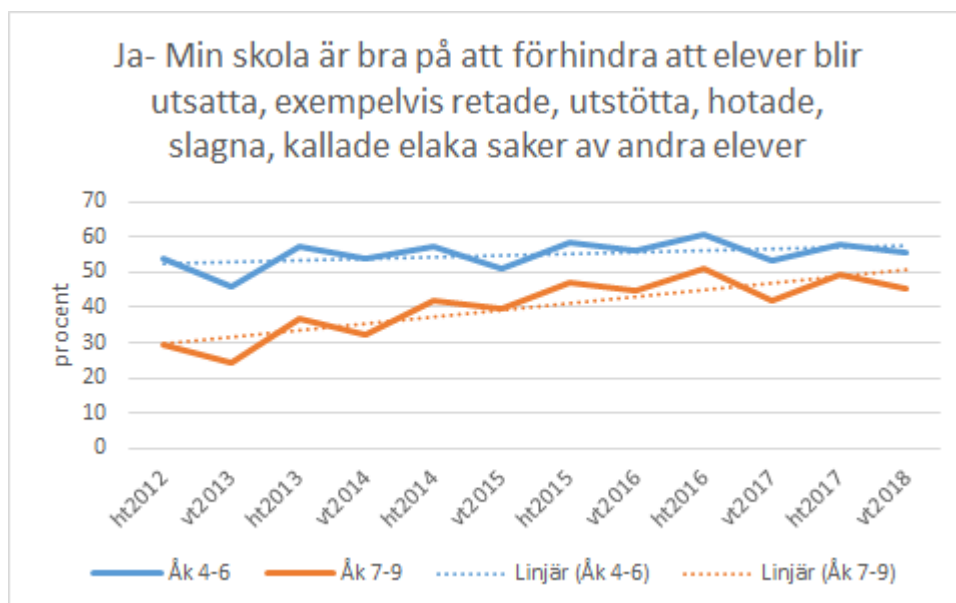
Fritidshem: I Skolinspektionens enkät till vårdnadshavare i grundskolan som genomfördes under hösten 2017 finns fyra frågor om kvalitet i fritidshemmet. På samtliga frågor är resultatet för Gävle lägre än för riket. Den fråga som avviker mest är *Jag hålls informerad om verksamheten på mitt barns fritidshem*. Resultatet stämmer väl överens med resultatet från kommunens egna enkäter från 2014-2016. Därför behövs ytterligare insatser för att förbättra informationen till vårdnadshavarna.

Grundskoleutbildningen: Gävlemodellen används av 33 skolor, varav fem fristående. Flera skolor framhåller arbetet med Gävlemodellen som en framgångsfaktor i arbete med trygghet och mot kränkningar. Skolverkets nationella undersökning visar att 8,1 procent av eleverna på mellan- och högstadiet är mobbade. I Gävle är motsvarande siffra 6,0 procent (april 2018). Sedan starten hösten 2012 visar mätresultaten i Gävlemodellen att andelen elever som blivit kränkta på nätet minskat, att andelen elever som sett kränkningar på den egna skolan minskat samt att en lägre andel flickor i årskurs 7-9 blivit utsatta för sexuella trakasserier.

Den positiva utvecklingen är tydlig i årskurs 7-9. Samma positiva utveckling finns ännu inte för årskurs 4-6 även om andelen mobbade elever ligger under Skolverkets siffror.

För att elever som blivit utsatta eller sett någon annan bli utsatt, ska bestämma sig för att vända sig till och berätta detta för en vuxen är det viktigt att det finns tillitsfulla relationer som skapas av vuxna. Jämfört med andra undersökningar till exempel Friends rapport 2017 är andelen elever i Gävle som vet till vem/vilka de kan vända sig förhållandevis hög. På frågan *Vet du vem du kan prata med på skolan om du eller någon annan blir utsatt av andra elever* uppger 84 procent av eleverna i årskurs 7-9 att så är fallet. En fråga som funnits med sedan starten 2012 är *Min skola är bra på att förhindra att elever blir utsatta*. Nedanstående diagram visar en positiv resultatutveckling för Gävles skolor.

Gävlemodellen är ingen garanti för att mobbning inte kan förekomma på skolan. Men skolorna har bättre förutsättningar att förebygga, minska samt hantera mobbning som uppstår. De får även långsiktigt stöd för att upprätthålla och utveckla arbetet. Inför höstens kommer elevenkäten för årskurs 4-9 att revideras. En arbetsgrupp bestående av skolledare och verksamhetsstödet på Utbildning Gävle tar fram ett förslag till en ny enkät. Målsättningen är att minska antalet frågor i den gamla enkäten som upplevs som omfattande samt att utveckla frågor

om sexuella trakasserier för att bättre fånga upp elevernas upplevelser.

Inom ramen för arbetet med Gävlemodellen har Utbildning Gävles jurist hållit en utbildning "Stöd i det utredande/åtgärdande arbetet". Insatsen vände sig till Gävlemodellens skolor omgång 1-5; trygghetsteam, personalutbildare samt skolledare deltog. Utbildningens syfte var, utifrån konstaterade brister, att höja kunskapen om och stärka arbetet med framför allt utredningar och dokumentation i samband med kränkande behandling. Utbildningsinsatserna kommer att fortsätta.

Skolinspektionens enkäter visar en blandad bild på frågan om trygghet i skola. På föräldrarenkäten ligger resultatet för grundskolan något under riket, men högre för grundsärskolans föräldrar. För eleverna ligger resultatet för årskurs 5 lägre än riket, men högre för årskurs 9.

Gymnasieutbildningen: I Skolinspektionens elevenkät om studiero på lektionerna finns skillnader mellan skolorna. På Polhemsskolan upplever 77 procent av eleverna studiero på lektionerna medan 68 procent av eleverna på Borgarskolan har svarat positivt på frågan. Gävle kommuns resultat totalt är 73 procent jämfört med rikets 70 procent.

Resultatet på frågan "Min skola arbetar aktivt med att förhindra kränkningar" i elevenkäten för årskurs 2 är något lägre jämfört med riket. Även i personalenkäten för gymnasieskolan är resultatet för området "förhindra kränkningar" lägre jämfört med riket.

En förklaring till grundskolans bättre resultat på frågorna kan finnas i arbetet med Gävlemodellen. Där har innehållet i likabehandlingsplanen tydliggjorts för eleverna så att kunskapen om skolans rutiner för hur personalen ska hantera kränkande behandling på skolan ökat. Även gymnasieskolorna är planerade att från 2018 ingå i Gävlemodellen och utbildningar kommer att ske för att stärka arbetet med utredningar och dokumentation, eftersom samma typ av brister finns även inom gymnasieutbildningen.

Analys av indikatorerna

Trygghetsindex föräldrar: Indikatorn baseras på frågor om barn/elevs trygghet i Skolinspektionens enkäter till vårdnadshavare i förskola, förskoleklass och grundskola. På samtliga frågor ligger Gävles resultat lägre än riket. Målvärdet uppnås ej.

Trygghetsindex elever: Indikatorn baseras på frågan "Jag känner mig trygg i skolan". Värdet är en sammanvägning av resultatet för eleverna i årskurs 5, 9 samt gymnasieskolan åk 2. Målvärdet uppnås.

Delaktighetsindex elever: Indikatorn baseras på 4 frågor i Skolinspektionens enkäter till eleverna i årskurs 5, 9 samt gymnasieskolan åk 2. Jämfört med riket är Gävles resultat högre på samtliga frågor utom en. Målvärdet uppnås.

Lärandemiljö förskolan: Indikatorn baseras på 3 frågor i Skolinspektionens enkät. Jämfört med riket ligger resultatet något lägre på samtliga frågor. Målvärdet uppnås ej.

Lärandemiljö grundskola: Indikatorn baseras på 8 frågor i Skolinspektionens enkäter till vårdnadshavare och elever i grundskolan. Jämfört med riket är resultatet lägre för vårdnadshavarna i Gävle. För eleverna i årskurs 5 är resultatet på samma nivå eller något lägre samt för årskurs 9 högre jämfört med riket. Målvärdet uppnås ej.

Lärandemiljö gymnasieskolan: Indexvärdet består av 3 frågor i Skolinspektionens enkät. Gävles resultat är högre än riket på 2 av frågorna. Målvärdet uppnås.

Närvaro grundskola: Resultatet redovisas i årsredovisningen.

Närvaro gymnasieskola: Resultatet redovisas i årsredovisningen.

Socialt hållbarhetsindex (elever): Indexvärdet bygger på frågor i Skolinspektionens enkät om grundläggande värden i undervisningen och vänder sig till elever i årskurs 9 och årskurs 2 (gy). Resultatet för gymnasieskolan ligger på målvärdet och för grundskolan något under. Målvärdet uppnås delvis.

Indikator	Utfall		Målvärde	Status	Prognos Helår
Trygghetsindex föräldrar	86		90		Uppnås ej
Trygghetsindex elever	88		88		Uppnås
Delaktighetsindex elever	58		55		Uppnås
Lärandemiljö i förskolan	90		92		Uppnås delvis
Lärandemiljö i grundskolan	72		74		Uppnås ej
Lärandemiljö i gymnasieskolan	74		72		Uppnås
Närvaro grundskolan			94,5 %	Mindre avvikelse	Uppnås ej
Närvaro gymnasieskola			91 %	Mindre avvikelse	Uppnås ej
Socialt hållbarhetsindex elever	58		59		Uppnås delvis

1.2 Medarbetare

Utbildning Gävles medarbetare utmanar och leder barn och elever mot högre måluppfyllelse

Nämndens verksamheter

Inom grund- och gymnasieskolan bedrivs flera utvecklingsarbeten som deltagande i Läslyftet och Gävlemodellen. Två skolor (Stigslunds skola och Solängsskolan) deltar i projektet "Att skriva sig till lärande" (i samarbete med SKL), en modell för effektivt lärande för både elever och lärare som syftar till att låta den digitala tekniken fungera som hävstång för viktiga lärandefaktorer. Eleverna arbetar med digitala hjälpmedel som ger nya möjligheter till interaktion och publicering. Under året har två av förstelärarna på Stigslund utbildat alla lärare i åk 1-3 på rektorsområdet i metoden. Utbildningsinsatsen fortlöper under 2018. Flera av lärarna på Stigslunds högstadium går utbildningen i SKL:s regi via en webbaserad utbildning.

Professionell PUB är en kompetenshöjande insats för högre måluppfyllelse som ska övergå till ett naturligt arbets- och förhållningssätt i lärares praktik. Syftet med *Professionell PUB* är att höja lärares professionalitet och kompetens vad gäller planering, undervisning och bedömning i förhållande till övergripande mål och kursplaner i läroplanen. I och med en stärkt professionalitet och förtroenhet hos lärare ökar också elevers förståelse för vad som förväntas av dem, vilket i sin tur leder till ökad motivation och måluppfyllelse. Ett sekundärt syfte är att utveckla ett mer systematiskt kollegialt lärande, där lärares egna praktik och erfarenheter utgör grunden. Bergby rektorsområde arbetar med konceptet. Även till exempel Lillhagsskolan och Ludvigsbergsskolan har påbörjat fortbildningen. Resultat av satsningen kan redan ses genom att lärarna är mer förtrogna med styrdokumentet och gör mer tydliga, kvalitativa planeringar och bedömningar som också eleverna förstår. Det kollegiala lärandet är ett naturligt inslag, lärare diskuterar och samarbetar kring pedagogiska frågor och lär av varandra. Eleverna uppger i intervjuer att de förstår bättre än tidigare vad som förväntas av dem, samt att de själva också vet vilka frågor de kan ställa för att förstå vad som krävs.

En förstärkning av statsbidraget för utbildningar inom specialpedagogik har gjorts,

förstärkningen ger bättre förutsättningar för studierna och sammanlagt 17 lärare läser olika inriktningar för specialpedagog/speciallärare. Ytterligare en statlig satsning "Specialpedagogik för lärande" har inneburit att på fyra grundskolor deltar totalt 86 lärare och 7 handledare från hösten 2017, ytterligare en skola med 43 lärare och 5 handledare startade vårterminen 2018.

Utbildningsnämnden har beslutat om förändringar av karriärtjänster och att permanenta lärarlönelyftet. Arbetsgivaren och de fackliga organisationerna är överens om att omfördela försteläraruppdragen för att möjliggöra ökad likvärdighet inom kommunens skolor. Hälften av försteläraruppdragen blir tillsvidareanställningar som fördelas utifrån socioekonomiska principer. Eftersom det inte föreligger någon strukturbidragsmodell för gymnasieskolan fördelas tjänsterna till respektive enhet efter elevantalet, där hälften av uppdragen blir tillsvidareanställningar och hälften blir tidsbegränsade uppdrag. Rektor får i uppdrag att inom gymnasieenheten fördela förstelärare till de program och elever som bedöms ha de största utmaningarna. Det bedöms vara av vikt att karriärlärare kan spridas på många skolenheter för att driva utveckling därför kommer hälften av förstelärarna även fortsättningsvis anställas med tillfälliga och tydliga utvecklingsuppdrag. Det kan gälla ett område eller särskilt ämne, till exempel digitalisering, språkutvecklande arbetssätt eller matematik. Ett sådant utvecklingsuppdrag fordrar i allmänhet särskild kompetens under en begränsad period. De tidsbegränsade uppdragen omfattar en period om tre år.

Trots behörighetsgivande utbildningar och ett aktivt rekryteringsarbete rapporterar förskola, grund- och gymnasieskola att det blir allt svårare att rekrytera behöriga och legitimerade lärare. Ett särskilt rekryteringsprojekt har startat inom Utbildning Gävle för att öka attraktionskraften för Gävle kommun som arbetsgivare och våra verksamheter som arbetsplatser. Målet att säkerställa behovet av behöriga, legitimerade lärare i våra verksamheter. Projektet fokuserar på flera målgrupper; redan anställd i kommunen; lärare som är verksamma inom andra yrken eller som arbetar för andra arbetsgivare; förskolläraryrket och lärarstudenter; pensionerade lärare. Projektet kommer även att undersöka skolledares förutsättningar att utföra sina uppdrag, eftersom ledarskapet är viktigt för att lärare ska trivas och utvecklas i sina yrken.

Det råder framför allt brist på speciallärare/specialpedagoger samt lärare i matematik och praktiskt-estetiska ämnen. Antalet elever ökar i Gävle, men även i andra kommuner, vilket ger en ökad konkurrenssituation. Gävle använder sig av de statliga satsningarna på förstelärare och lärarlönelyftet, men gör även särskilda kommunala lönesatsningar på vissa grupper. I ett långsiktigt rekryteringsperspektiv, men även för att förstärka med personal inom förskola och skola, arbetar Utbildning Gävle med lärlingar, traineer och extratjänster. Just nu finns 19 lärlingar och 98 extratjänster i verksamheten. De olika tjänsterna erbjuds i ett samarbete mellan Utbildning Gävle, Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadsenheten.

En förenklad medarbetarundersökningen har genomförts i april 2018. Resultatet har ännu inte presenterats

Analys av indikatorerna

Andelen årsarbetare med förskollärlärolegitimation har ökat till 56 procent (avser 2017, utfall för 2018 fås i april 2019). I förhållande till riket, där andelen minskat (43 procent) har Gävle en hög andel legitimerade förskollärare. Målvärdet nås. I **fritidshemmet har andelen med pedagogisk högskoleexamen** ökat och är fortsatt hög (77 procent), betydligt högre än i riket, där andelen har minskat till 41 procent (avser 2017, utfall för 2018 fås i april 2019). Det högt satta målvärdet nås inte riktigt.

Indikatorn för **legitimation i skolan** är ett index av skolformerna förskoleklass, grundskola samt gymnasieskola. Redovisning från SCB för läsåret 2017/2018 (uttag februari 2018) visar att andelen lärare i grundskolan med legitimation och behörighet i minst ett ämne har ökat något och är i paritet med riket (72,6 jmf 72,4 procent). I gymnasieskolan har andelen minskat något och är nu något lägre än i riket (83,2 jmf 83,7 procent). Målvärdet uppnås inte. I särskolan redovisas andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen, i Gävle är andelen betydligt högre än i riket för både grund- och gymnasiesärskolan.

Indikatorn **jämställda villkor** mäts genom nyckeltalen anställningsvillkor, chefsstruktur, föräldraledighet/VAB samt sjukfrånvaro. Resultat för 2018 har ännu inte presenterats.

En förenklad **medarbetarundersökning** har genomförts i april 2018, resultatet har ännu inte presenterats. Indikatorerna baseras på den tidigare medarbetarundersökningen och det är ännu osäkert vilka indikatorer som kan följas upp utifrån resultatet.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Andel årsarbetare med förskolläraexamen	—	52 %	Ok	Uppnås
Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning (fritidshem)	—	80 %	Ok	Uppnås delvis
Andel lärare med legitimation i skolan	75,3 %	100 %	—	Uppnås ej
Jämställda villkor	—	3,8	Ok	Uppnås
Lärande i arbete (MAU)	—	79	Ok	Uppnås
Medarbetarskap (MAU)	—	82	Ok	Uppnås

Utbildning Gävles chefer leder medarbetare mot goda resultat

Nämndens verksamheter

71 procent av cheferna inom förskola och skola har genomgått eller genomgår det statliga rektorsprogrammet. Skollagen ställer krav på genomgången rektorsprogram för rektorer, därför prioriteras grund- och gymnasieskolan där 84 procent av cheferna har eller genomgår rektorsprogrammet. Nya anmälningar till utbildningen görs kontinuerligt.

Flödet i styrning, ledning och uppföljning i hela ledet från nämnd till elev, via förvaltningschef, förskolechef/rektor, biträdande förskolechef/rektor, pedagog och tillbaka behöver vara säkerställt överallt och är ett ständigt pågående utvecklingsarbete. Bland annat sker arbete med att stärka mötesstrukturen och det kollegiala lärandet även i chefsleden. Chefsträffarna under hela läsåret har haft tema digitalisering och utgått från Skolverkets moduler kring digitalisering och effektkedjan. Därefter har arbetet fortsatt i förskole- och rektorsområden samt på gymnasieenheterna. Under chefsträffarna har även deltagare från IT- och utvecklingsavdelningen samt förvaltningens utvecklingsresurser deltagit.

Under våren görs ett omtag av det systematiska kvalitetsarbetet i samarbete med Stratsys - syftet är att ännu tydligare anpassa strukturen för förskolans och skolans systematiska kvalitetsarbete. Gävle är också pilotkommun i satsningen som kallas EdTech.

Utvecklingssatsningen innebär att skolledare inom förskolan och skolan tydligare ska få en ingång till sin dagliga planering och uppföljning genom Stratsys. För grundskolan har även ett verktyg för resursplanering implementerats.

I december 2017 rekryterades en resursrektor, som ska samordna introduktionen av nyanställda skolledare i alla skolformer och även träda in, om vakanser uppstår, i exempelvis rekryteringsperioder. En generell introduktionsplanering för skolledare har tagits fram. Goda förutsättningar för skolledare är viktiga utifrån att det finns utmaningar i att rekrytera.

Under våren 2018 har två revisionsgranskningar gjorts av nämndens verksamheter, resultatet presenteras senare i vår för Kommunfullmäktige. Den ena fokuserar på styrkedjan och den andra på rektors förutsättningar att vara pedagogisk ledare. Nämnden kommer, när rapporterna är klara, använda resultatet för att värdera nuvarande chefsorganisation och utifrån detta

bedöma behovet av eventuella förändringar/förbättringar.

Utifrån bland annat behovet att stärka det verksamhetsnära stödet till skolformerna har en ny organisation för verksamhetsstödet inom UG genomförts. I den nya organisationen får skolformerna ett stärkt nära stöd samt bättre möjligheter att styra utvecklingsinsatser utifrån de behov som finns inom respektive skolform eller gemensamt. Fokus de närmaste åren är förskolans och skolans digitalisering, utifrån den av regeringen fastställda strategin för skolans digitalisering och förändringar i läroplanerna.

En förenklad medarbetarundersökningen har genomförts i april 2018. Resultatet har ännu inte presenterats.

Analys av indikatorerna

En förenklad **medarbetarundersökning** har genomförts i april 2018, resultatet har ännu inte presenterats. Indikatorerna baseras på den tidigare medarbetarundersökningen och det är ännu osäkert vilka indikatorer som kan följas upp utifrån resultatet.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Styrning (MAU-HME)	—	85	Ok	Uppnås
Delaktighet (MAU)	—	84	Ok	Uppnås
Ledarskap (MAU)	—	82	Ok	Uppnås

1.3 Hållbar tillväxt

Utbildning Gävles verksamheter är attraktiva och håller hög kvalitet

Nämndens/bolagets verksamheter

För att öka Gävle kommuns attraktivitet och stödja ett växande Gävle är det viktigt att utbildningsnämndens verksamheter är attraktiva och håller hög kvalitet. Under övriga mål redovisas hur nämnden arbetar för att ständigt utveckla sina verksamheter.

Utbildning Gävle (UG) ansvarar i dagsläget för förvaltningens strategiska lokalresursplanering, utblicksarbete och beställer lokalbehovet via Gavlefastigheter AB (GFAB). UG:s förvaltningsledning initierade under hösten 2017 förslaget att GFAB övertar förvaltningens ansvar för lokalresursplaneringen. Projektet "Lokalstrategi 2018 UG/GFAB" startades 2018-01-04 med representanter från UG, GFAB och kommunledningskontoret (KLK). Övergången planeras att vara färdig och driftsatt 2018-09-01. Behovet av att flytta över arbetet med den strategiska lokalplaneringen har sin grund i att Gävle växer. För att kunna tillgodose UG:s behov av lokaler behövs en långsiktig och kostnadseffektiv planering, en kompetens som idag redan finns hos GFAB. Flytten ger också ökade möjligheter för kostnadseffektiviseringar i och med att processen säkerställs och att roller och mandat blir tydligare. Lokalplanering är inte heller en av kärnverksamheterna inom Utbildning Gävle men något som idag tar tid av verksamheten, framför allt skolledarna. Syftet är även att minska lokalkostnadernas andel av förvaltningens totala kostnader samt att i samråd med övriga förvaltningar och kommunala bolag arbeta för effektiva och ändamålsenliga verksamhetslokaler. Lokalresursplaneringen ska utgå från UG:s behov och standardiserade lokalfunktionsprogram håller på att tas fram för respektive skolform.

Analys av indikatorerna

Nöjd medborgarenkäten är ännu inte genomförd för 2018 och därmed finns heller inget resultat att analysera. Tidigare mätningar visar att nöjdheten är högst vad gäller gymnasieskolan och ligger i paritet med övriga deltagande kommuner. Index för grundskolan har höjts, men ligger fortfarande något lägre än övriga deltagande kommuner. Förskolan är i paritet med övriga

deltagande kommuner.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
NMI (nöjd medborgarindex) förskola	—	60	Ok	Uppnås delvis
NMI (nöjd medborgarindex) grundskola	—	54	Ok	Uppnås delvis
NMI (nöjd medborgarindex) gymnasieskola	—	62	Ok	Uppnås delvis

Alla elever ska ha kunskap och handlingskompetens, i förhållande till sin ålder, för att kunna agera hållbart

Nämndens verksamheter

Urval av aktiviteter som pågått under perioden:

- Utbildning, stöd och processledning till verksamheterna på efterfrågan, bland annat till pedagogisk omsorg, fritidspedagog nätverket, stöd till högstadiets och gymnasiets satsning på pedagogiskt material för matematik och LHU (lärande förhållbar utveckling).
- Genomförande av "Det goda livet i Gävle 2030 - inom ramen för ett jordklot", som en del av #Globala Gävle. 190 elever, 90 externa vuxna och 20 elevfunktionärer deltog. Elevarbetena har sedan ställts ut på Kommunfullmäktige och andra ställen.
- Utställning av arbetet med LHU, det Goda livet och ekologisk matlagning på miljögalan, med deltagande av elever, lärare och en kock från förskolan. Samordning kring Earth Hour. Fortsatt arbete med kemikaliesmart förskola, nätverksträffar med hållbarhetsombuden, koordinering av Skräpplockardagarna, pilotomgång kring matsvinn i förskolan.
- Drygt 50 förskolor och skolor har ansökt om medel och/eller stöd i arbetet med skolträdgårdar. Ytterligare 7 förskolor och skolor har hissats Grön Flagga och två har fått utmärkelsen Skola för hållbar utveckling.
- EU-projekt School chance, för hållbara elevresor till och från skolan. Tillsammans med Samhällsbyggnad Gävle arbetat med pedagogiska aktiviteter i "Trafikhjulet" samt deltagit i projektresa till Reggio Emilia med fokus på utbildningsaktiviteter.
- Deltagande och medverkan i flera konferenser och nätverk på regional och nationell nivå.
- Aktivt deltagande i kost- och städupphandling, revidering av resepolicy, utarbetande av kostpolicy.
- Fortsatt utveckla samarbeten med bland annat fler bolag inom kommunkoncernen, Region Gävleborg, Högskolan i Gävle, Länsstyrelsen utifrån paraplyet Lärande för hållbar utveckling.

Analys av indikatorerna

Indikatorerna följs upp i årsredovisningen.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Andel verksamheter som hissats Grön Flagga eller fått utmärkelsen	21 %	20 %		Uppnås

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Skola för hållbar utveckling				
Andel förskoleområden, rektorsområden och gymnasieskolor som har tagit fram en handlingsplan för lärande för hållbar utveckling	—	100 %	Mindre avvikelse	Uppnås delvis
Andel elever i grundskolan med handlingskompetens för en hållbar samhällsutveckling	—	100 %	Större avvikelse	Uppnås ej
Andel elever i gymnasieskolan med handlingskompetens för en hållbar samhällsutveckling	—	100 %	Större avvikelse	Uppnås ej

Utbildning Gävle utvecklar ständigt sina verksamheter

Nämndens verksamheter

För att utveckla och säkerställa en effektiv och gemensam resursplanering har grundskoleutbildningen i samarbete med Stratsys implementerat ett verktyg för resursplanering. Verktöget stöder skolledarna i sitt komplexa uppdrag med att tydligare synliggöra behovet av kompetens enligt timplanen och utifrån lärarnas legitimation. I verktöget kopplas även de ekonomiska förutsättningarna in och ger då skolledare och medarbetare en god bild av resurser i förhållande till behov. I samarbete med Stratsys utvecklar förvaltningen verktöget som snart också kommer att finnas för gymnasieutbildningen.

Under våren görs även ett omtag av det systematiska kvalitetsarbetet i samarbete med Stratsys - syftet är att ännu tydligare anpassa strukturen för förskolans och skolans systematiska kvalitetsarbete. Gävle är också pilotkommun i satsningen som kallas EdTech. Utvecklingssatsningen innebär att skolledare inom förskolan och skolan tydligare ska få en ingång till sin dagliga planering och uppföljning genom Stratsys. Här samlas planering och dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet, det systematiska arbetsmiljöarbetet, resursplanering för grundskoleutbildningen, checklistor för den statliga styrningen och för egenkontroll enligt miljöbalken samt den alltmer omfattande hanteringen av statsbidrag. Ett tydligt årshjul för skolledarens planering och uppföljning skapas. Dialog sker med kommunledningskontoret om möjligheter att även kunna hantera de ekonomiska uppföljningarna i systemet.

Förvaltningen har under 2017 utvecklat och använder nu ett standardiserat och gemensamt underlag (applikation i Microsoft Power BI) för uppföljning av grundskolans och gymnasieskolans resultat och värdegrundsbete. Applikationen och materialet som är tillgängligt för skolledare och förvaltningsledning ger en ökad kontroll av och förståelse av den egna verksamheten och underlättar jämförelser mellan skolor och områden. Verktöget tillåter mer interaktion av användarna med möjlighet att göra urval och lyfta fram data. Utvecklade

mallar för individuell uppföljning och aggregerad resultatsammanställning tas fram för lärare och skolledare att användas under pågående termin för att upptäcka behov av och möjliggöra snabbare åtgärder. Underlag ska tas fram även för förskolan. Detta innebär ett uppföljningssystem av elevernas måluppfyllelse som kommer att ge rätt information på rätt nivå i styrkedjan. Förvaltningen deltar aktivt i ett kommunövergripande projekt om att införa ett gemensamt analysverktyg för hela kommunkoncernen.

Utifrån regeringens beslutade strategi för digitalisering i skolan har IKT*-strategi och processledare tillsammans med rektorsgruppen i grundskolan arbetat med skolans uppdrag att digitalisera verksamheten och hur nya läroplansskrivningar och strategin påverkar verksamheterna. Processledare för förskolans och fritidshemmets digitalisering har påbörjat sina uppdrag. Skolledare, förstelärare, digitala utvecklingsledare, 7-9-skolor, IKT-strategi och processledare har deltagit i Skolverkets informationsmöten/utbildningar, studiebesök och olika mässor. Flera fortbildningsinsatser har arrangerats och arrangeras löpande i grund- och gymnasieskolan inom området att arbeta med digitala verktyg på olika nivåer. Utbildningsinsatser har genomförts med chefer, hela personalgrupper samt med enskilda lärare. Utbildning med syftet att utbilda digitala utvecklingsledare har genomförts med lärare och fritidspedagoger från förskoleklass till årskurs 6, sammanlagt finns nu 60 digitala utvecklingsledare inom F-3-verksamheterna och ytterligare 50 i 4-6. Samarbeten och utbyten sker med våra grannkommuner, exempelvis Teachmeet med Sandviken och utbyten med Tierps chefer. En pilotverksamhet med 1-1-enheter (lärplattor) på tre F-6-skolor har startat under våren. Arbetet med att ta fram en ny pedagogisk plattform har initierats, upphandling startar till hösten.

Processledarna stöder även förskolor och skolor med bokinköp, bokprat, skolbiblioteksverksamheten, medie- och informationskunnighet och Mediawebben (filmer). Ett samarbete sker också med folkbiblioteket för att utveckla närbibliotek. För att underlätta kollegialt lärande har en digital webbplats "Pedagogen" öppnats. Webbplatsen innehåller viktig och inspirerande pedagogisk information lätt tillgänglig för alla pedagoger inom förvaltningen. Den är verksamheternas naturliga plats för att söka information kring förskolans/skolans digitalisering. Här finns inspiration, möjlighet till fortbildning, konkreta exempel på hur man kan arbeta, kontaktuppgifter till de som har uppdrag inom området i förvaltningen, samlad information från den kommunala IT- och utvecklingsavdelningen mm.

Gävle kommun har under flera år ansökt och fått medel från Kulturrådets satsning "Skapande skola". Bland aktiviteterna finns författarbesök, samverkan med Sveriges Järnvägmuseum och Furuviksparken kring naturvetenskap och teknik; bild-, film-, dans- och musikpedagoger arbetar exempelvis språkstödande och matematikutvecklande. I samverkan med Kultur & Fritid arrangeras Kulturtrappan, där elever i förskoleklass till åk 9 får tillgång till olika kulturaktiviteter.

Insatser som ökar elevernas intresse för och måluppfyllelsen samt kompetensutveckling för lärare inom naturvetenskap, teknik och matematik genomförs bland annat genom deltagande i NTA (Naturvetenskap och Teknik för alla), Teknikerjakten (samarbete med Högskolan i Gävle, Ljungbergsfonden och Älvkarleby kommun), TechTown (europeiskt samarbetsprojekt om digital samhällsutveckling). Processtöd inriktas mot digitalisering och programmering, där konceptet elever utbildar elever bland annat används med framgång. Flera rektorsområden har beviljats medel från Ljungbergsfonden för att utveckla NO-undervisningen främst i de högre åldrarna. Gävle kommun har fått drygt 4 mnkr att använda till processledning och material, bland annat 3d-teknik och robotar. Under våren har ytterligare en högstadieskola fått möjlighet att köpa in spetsutrustning, som värmekameror, wifi-mikroskop och trådlösa sensorer för att utveckla de laborativa momenten i naturvetenskap och teknik. Projektet är unikt, eftersom Ljungbergsfonden i vanliga fall inte lämnar medel till personalförstärkningar.

En huvudmannaplan för studie- och yrkesvägledning beslutades av nämnden i juni 2016. Syftet med planen är att alla barn, unga och vuxna i Gävle kommun ska få sitt behov av studie- och yrkesvägledning tillgodosett. Samordning sker för samtliga studie- och yrkesvägledare bland annat genom månatliga nätverkskonferenser. Samverkan mellan skola och arbetsliv sker bland annat genom ett antal yrkescollege, i programråden och genom Trossensamverkan. Gävle har också deltagit i Skolverkets och Arbetsförmedlingens processutbildning på temat skola-arbetsliv

och hur studie- och yrkesvägledning kan integreras i undervisningen som hela skolans ansvar. Utbildningen avslutades i februari - 110 lärare, skolledare, studie- och yrkesvägledare har fått utbildning och processhandledning. Regeringen har fattat beslut om att återinföra obligatorisk prao i grundskolan från hösten 2018. Gävle har haft kvar sin praoverksamhet och har goda förutsättningar att uppfylla de nationella kraven.

Sprintgymnasiet är ett virtuellt gymnasium som spänner över flera skolformer enligt en modell och en metod där individen sätts i centrum. Eleven skall vid behov kunna läsa inom flera skolformer och övergångar mellan skolformer skall ske sömlöst. Syftet med Sprintgymnasiet är att kraftigt öka andelen som når gymnasieexamen före 25-års ålder samt att under projektiden skapa nya arbetsmetoder som sedan övergår i den ordinarie verksamheten inom skolan. En viktig del i arbetet med att få fler ungdomar att ta gymnasieexamen är att motivera dem att vara uthålliga. På sikt ska det vara möjligt att nå 40 procent att gå över till nationellt program alternativt Yrkesvux eller Komvux (idag är det endast 7 procent som gått vidare till ett nationellt program). Ett arbete pågår för att förlägga kurser och aktiviteter under skolloven för att nyttja hela året och därmed effektivisera skolgången. En uppföljning av satsningen ska göras under hösten 2018.

Gymnasieantagningen hanteras sedan 1 oktober 2017 av Region Dalarna, som sedan tidigare hanterar antagningen för flertalet kommuner i Dalarna och Hälsingland. Syftet med upphandlingen har varit att öka kvalitetssäkring och likvärdighet mellan kommunerna samt minska sårbarheten, särskilt för de mindre kommunerna. Årets antagning har hittills fungerat bra. Nämndens antagningsutskott sammanträder under våren för att utifrån sökbilden till programmen besluta om eventuella förändringar.

Utbildning Gävle har en ny organisation för det gemensamma verksamhetsstödet. Utgångspunkten för organisationen är att stärka huvudprocesserna och kärnverksamheten. Ett samlat stöd hos verksamhetscheferna för skolformerna ger tydlighet i stöd för rektorer och förskolechefer. Utvecklingsresurser är samlade hos verksamhetscheferna för skolformerna och flexibilitet ska öka utifrån behoven i verksamheten.

Analys av indikatorerna

En förenklad **medarbetarundersökning** har genomförts i april 2018, resultatet har ännu inte presenterats. Indikatorerna baseras på den tidigare medarbetarundersökningen och det är ännu osäkert vilka indikatorer som kan följas upp utifrån resultatet.

Andel verksamheter som har handlingsplaner i Stratsys. Indikatorn följs upp i årsredovisningen.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Lärande i arbete (MAU)	—	79	Ok	Uppnås
Andel verksamheter som har handlingsplaner i Stratsys	—	90 %	Mindre avvikelse	Uppnås delvis

1.4 Ekonomi

Utbildning Gävles organisation är resurseffektiv

Nämndens verksamheter

Gävle växer, enligt befolkningsprognoserna ökar antalet barn och ungdomar i åldern 1-19 år med drygt 20 procent fram till 2030. Behovet av lokaler för Utbildningsnämndens verksamhet är därmed stort, särskilt i de centrala delarna av Gävle, där den största befolkningsökningen

sker enligt översiktsplanen. De största lokalutmaningarna finns idag inom grundskoleutbildningen, där lokaler saknas framförallt i de centrala delarna av Gävle. Detta trots ny central högstadieskola på Nynäsområdet. Lokalutmaningarna ökar också inom gymnasieutbildningen, där elevantalet kommer att öka.

Utbildning Gävle (UG) ansvarar i dagsläget för förvaltningens strategiska lokalresursplanering, utblicksarbete och beställer lokalbehovet via Gavlefastigheter AB (GFAB). UG:s förvaltningsledning initierade under hösten 2017 förslaget att GFAB övertar förvaltningens ansvar för lokalresursplaneringen. Projektet "Lokalstrategi 2018 UG/GFAB" startades 2018-01-04 med representanter från UG, GFAB och kommunledningskontoret (KLK). Övergången planeras att vara färdig och driftsatt 2018-09-01. Behovet av att flytta över arbetet med den strategiska lokalplaneringen har sin grund i att Gävle växer. För att kunna tillgodose UG:s behov av lokaler behövs en långsiktig och kostnadseffektiv planering, en kompetens som idag redan finns hos GFAB. Flytten ger också ökade möjligheter för kostnadseffektiviseringar i och med att processen säkerställs och att roller och mandat blir tydligare. Lokalplanering är inte heller en av kärnverksamheterna inom Utbildning Gävle men något som idag tar tid av verksamheten, särskilt skolledarna. Syftet är även att minska lokal kostnadernas andel av förvaltningens totala kostnader samt att i samråd med övriga förvaltningar och kommunala bolag arbeta för effektiva och ändamålsenliga verksamhetslokaler. En mer kostnadseffektiv lokalresursplanering förväntas i första hand innebära lägre hyreskostnader. Lokalresursplaneringen ska utgå från UG:s behov och standardiserade lokal funktionsprogram håller på att tas fram för respektive skolform.

Kommunövergripande mål och ekonomiska ramar 2018-2021 riktar till Utbildningsnämnden medel för insatser till skolor med låg måluppfyllelse, förlängd skolgång, Läraravtalets "bilaga 6", medel för möjlighet till minskade barngrupper genom ökad personaltäthet samt för införandet av datorer/surfplattor till alla elever i högstadiet. Riktade medel för ändamålen har enligt fastställda kriterier fördelats till verksamheten via nämndens internbudget och i samband med budgetarbetet.

Utbildningsnämnden beslutar årligen om en resursfördelningsmodell/internbudget i syfte att ge likvärdiga förutsättningar för alla barn och elever att utmanas samt klara sin utbildning. Nämnden fördelar bland annat ett strukturbidrag utifrån elevernas olika förutsättningar och behov. Strukturbidraget fördelas utifrån faktorer som Skolverket bedömer har effekt för elevers möjligheter att nå målen. En större genomlysning och förändring av resursfördelningsmodellen genomfördes inför 2016. Inför 2017 och 2018 genomfördes endast små justeringar av resursfördelningsmodellen. En större genomlysning av resursfördelningen sker enligt uppdrag i Kommunplan inför 2020.

Andelen av intäkter till Utbildningsnämnden i form av riktade/sökbara statsbidrag ökar varje år. Statsbidragen används för att öka kvaliteten i verksamheten, men ställer i många fall krav på egenfinansiering och administration. Årliga effektiviseringskrav utmanar verksamheten i att bibehålla statsbidragen efter återredovisningarna. Några av de största statsbidragen är lärarlönelyftet, karriärtjänster, minskade barngrupper i förskolan, lågstadiesatsningen samt höjd personaltäthet och stärkt kvalitet i fritidshemmen. Från och med 2018 införs ytterligare ett riktat statsbidrag, Likvärdig skola. Skolverket beslutade om bidragsramar 2018 och Gävles ram har fastställts till 9,091 mnkr. Beslutet för 2018 tyder på att Gävle kommun när statsbidraget är fullt utbyggt 2020 kan erhålla ca 55-60 mnkr årligen. Statsbidraget är villkorat: huvudmannen får för bidragsåret inte minska de egna kostnaderna per elev för personal i förskoleklassen eller för undervisning och elevhälsa i grundskolan jämfört med ett genomsnitt för tre föregående år.

En ekonomisk uppföljning med årsprognos lämnas skriftligt och via ekonomisystemet av samtliga budgetansvariga chefer månatligen enligt fastställd rutin. Underlagen används för löpande avstämningar och dialoger med överordnad chef hela styrkedjan till förvaltningsledningen samt rapportering till nämnden. Åtgärdsplaner för ekonomi i balans krävs i de fall avvikelser rapporteras.

Utbildningsnämndens resultat uppgår till + 37,4 mnkr vilket motsvarar ett överskott på 29,2 mnkr jämfört med budget för perioden.

Förskolan (kommunal): Redovisar ett överskott med 3,2 mnkr jämfört med budget för

perioden. Samtliga förskoleområden förutom pedagogisk omsorg och Sättra förskoleområde redovisar ett överskott för perioden. Underskotten balanseras inom skolformen. Överskottet beror i huvudsak på ett överskott inom personalkostnader och är förenat med svårigheten att rekrytera behörig och legitimerad personal. Årsprognosen för förskolan är ett nollresultat.

Grundskolan/grundsärskolan (kommunal): Redovisar ett överskott med 11,1 mnkr jämfört med budget för perioden. Elevantalet (volymerna) är lägre än budgeterat för perioden. Överskottet beror i huvudsak på lägre personalkostnader än budgeterat till följd av att det är svårt att rekrytera behörig personal. Ett av åtta rektorsområden redovisar ett mindre underskott för perioden. Underskottet finns inom Bergby rektorsområde samt på modersmålsenheten. Bergby rektorsområde har svårt att få ekonomisk bärighet, små skolenheter och nedläggningen av ett av Migrationsverkets boenden i Bergby påverkar ekonomin negativt. Utbildningsnämnden har sedan 2017 infört viss kompensation för små skolenheter på landsbygden. Underskottet balanseras inom skolformen. Årsprognosen för grundskoleutbildningen är ett nollresultat.

Gymnasieskolan/gymnasiesärskolan (kommunal): Redovisar ett överskott med 1,1 mnkr jämfört med budget för perioden. Vasaskolan och Polhemsskolan redovisar överskott och Borgarskolan och Gymnasiesärskolan redovisar underskott för perioden. Elevantalet (volymerna) är lägre än budgeterat för de kommunala gymnasieskolorna men vägs upp av lägre personalkostnader än budgeterat. Årsprognosen för samtliga skolor är ett nollresultat.

Elevhälsan: Redovisar ett underskott med - 0,5 mnkr jämfört med budget för perioden. Underskottet beror framför allt på beviljade statsbidrag blivit lägre än budgeterat. Årsprognosen är ett nollresultat.

Central förvaltning: Redovisar ett överskott med 14,3 mnkr jämfört med budget för perioden. Överskottet är framförallt förenat med lägre volymer (elevantal) än tilldelad volymbudget från Kommunstyrelsen, störst volymavvikelse finns inom grundskoleverksamheten. Inom kommunal verksamhet är elevtalen lägre än budgeterat och för elever hos fristående huvudmän och elever i andra kommuner är elevtalen högre än budgeterat. Överskottet inom central förvaltning beror även på fler asylsökande än budgeterat vilket genererar ett överskott avseende asylersättning från migrationsverket samt lägre lokalkostnader än budgeterat. Årsprognosen är för närvarande ett överskott på + 15,0 mnkr.

Analys av indikatorerna

En analys av personaltätheten 2017 jämfört med riket för övriga verksamheter visar att målen uppnås väl för pedagogisk omsorg. Bedömningen är att kvaliteten är god i verksamheten. (Analysen avser 2017, utfall för 2018 fås i april 2019).

En analys av personaltätheten 2017 i förskolan och fritidshemmet (övriga resultat har ännu inte redovisats, analysen avser 2017, utfall för 2018 fås i april 2019) visar att personaltätheten i förskolan har sjunkit och att målet inte uppnås. Orsaken är framför allt svårigheten att rekrytera legitimerade förskollärare, men även vikarier. SCB använder 15 oktober som mätdatum, vilket innebär att personaltätheten inte är densamma över året. Just vid mättillfället var antalet barn 67 fler än tidigare år samtidigt som antalet personal var 37 färre, vilket motsvarar 0,4 barn/årsarbetare. Under senare delen av hösten 2017 tillsattes fler tjänster, vilket innebär att personaltätheten då ökade. Personalrapporteringen till SCB ska analyseras ytterligare och jämföras med data från personalsystemet. Bedömningen är att kvaliteten i förskolan kan komma att påverkas negativt om svårigheterna att rekrytera fortsätter. Utbildning Gävle arbetar aktivt med rekryteringsfrågorna och ett särskilt projekt har påbörjats.

I fritidshemmet har personaltätheten ökat i de kommunala fritidshemmen, målet uppnås. Jämfört med riket har Gävle en högre personaltäthet. Bedömningen är att kvaliteten är god i fritidshemmet (analysen avser 2017, utfall för 2018 fås i april 2019).

Personaltätheten i förskoleklass har sjunkit, målet uppnås inte. I grundskolan har personaltätheten sjunkit och uppnår inte målvärdena, i grundskolan nås inte målen för kunskapsresultaten i årskurs 9. I gymnasieskolan har personaltätheten sjunkit och uppnår inte målvärdena, kunskapsresultaten i gymnasieskolan är något lägre än i riket. Personalrapporteringen till SCB angående grund- och gymnasieskolan ska analyseras ytterligare och jämföras med data från personalsystemet. (Analyserna avser 2017, utfall för 2018 fås i april

2019). Personaltätheten 2017 för särskolan har ännu inte presenterats.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Inskrivna barn per personal i pedagogisk omsorg	—	<=4,9	Ok	Uppnås
Antal inskrivna barn/årsarbetare i förskolan	—	<= 5,2	Större avvikelse	Uppnås ej
Antal elever per lärare i förskoleklass	—	<=18	Större avvikelse	Uppnås ej
Antal inskrivna elever/årsarbetare i fritidshem	—	<=21	Ok	Uppnås
Antal elever per lärare i grundsärskolan	—	<=3,9	Större avvikelse	Uppnås ej
Antal elever per lärare i grundskolan	—	<= 12,1	Större avvikelse	Uppnås ej
Antal elever per lärare i gymnasieskolan	—	<=11,8	Större avvikelse	Uppnås ej
Antal elever per lärare i gymnasiesärskolan	—	<=3,9	Större avvikelse	Uppnås ej

2 Uppföljning av politiska uppdrag

2.1 Hela kommunkoncernen ska fokusera på att bidra till att bryta utvecklingen för socialtjänsten gällande människors behov av försörjningsstöd.

Beskrivning uppdrag

Varje nämnd och bolag ska i samråd med näringsliv- och arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden anta en särskild åtgärdsplan för hur man ska bidra till ökad inkludering på arbetsmarknaden, minskad segregation i bostadsområden, fler mötesplatser och ökad folkhälsa.

Uppföljning uppdrag

Utbildningsnämnden samarbetar med näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden och Arbetsförmedlingen t ex genom att medverka till praktikplatser, lärlingsplatser samt extratjänster. För närvarande finns 19 lärlingar och 98 extratjänster i verksamheterna.

Planering pågår för att ta fram en åtgärdsplan i samarbete med näringslivs- och arbetsmarknads samt socialnämnden.

2.2 Hela koncernen ska beakta ökat fokus på trygghet i ett växande Gävle. Varje nämnd och bolag ska utifrån sitt verksamhetsområde analysera och genomföra åtgärder för en ökad trygghet.

Beskrivning uppdrag

Det handlar om fler vuxna förebilder, en tryggare och ljusare utemiljö, utvecklat stadsdelsarbete, ökad inkludering genom att skapa möjligheter till studier, praktik och arbete.

Uppföljning uppdrag

I utbildningsnämndens uppdrag ligger att arbeta för elevernas trygghet i förskola och skola. Arbetet med Gävlemodellen är framgångsrikt och visar på en positiv utveckling av elevernas trygghet och lärandemiljö, framför allt för årskurs 7-9.

Under sommaren kommer sommaraktiviteter anordnas för ungdomar i åldern 15-19 år i samarbete med Socialtjänsten, Kultur & Fritid, Näringsliv & arbetsmarknad. Insatserna samordnas via DUA (Delegationen Unga till Arbete). Målgruppen är ungdomar som inte omfattas av Kultur & Fritids ordinarie aktiviteter. Aktiviteterna pågår under 6 veckor varav 3 veckor är sommarskola. Region Gävleborg har beslutat om fria resor för ungdomar 12-19 år under sommaren. Utbildning Gävle har samarbetat med Samhällsbyggnad Gävle för att få fram underlag på berörda elever.

Utbildning Gävle deltar också aktivt i pågående och kommande stadsdelsarbeten och samverkar då med andra nämnder, bolag och externa aktörer. Inom utbildningsnämndens verksamheter tar vi emot praktikanter, lärlingar, extratjänster - samarbetet med Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadsenheten är väl etablerat.

2.3 En koncernövergripande policy ska tas fram med syfte att ge samtliga anställda i koncernen likvärdiga villkor. Policyn ska eftersträva en återhållsam lönebildning i hela koncernen, undvika privata sjukvårdsförsäkringar, pensionsavsättningar eller andra löneförmåner utanför kollektivavtal. Ett gemensamt förmånspaket till anställda ska tas fram för kommunkoncernens anställda.

Beskrivning uppdrag

Alla kommunens nämnder och bolag ska iaktta en restriktiv och återhållsam linje gällande nya löneökningsskrav (över märket) för perioden. Detta gäller även högre chefers löneutveckling samt löneglidning som annars blir symboler för stigande lönekrav. Större lönejusteringar för att uppnå jämställda löner undantas.

Uppföljning uppdrag

Uppdraget förutsätter en samordning mellan samtliga nämnder och bolag. Utbildningsnämnden följer de nuvarande riktlinjer som finns för lönebildning. Utbildningsnämnden kommer att följa den koncernövergripande policy som ska tas fram.

Det råder stor brist på, och därmed stark konkurrens om, legitimerade förskollärare och lärare vilket kan påverka lönebildningen genom löneglidning. Skolcheferna i länet samverkar i frågan, som är likartad för hela länet och landet.

2.4 Förvaltnings- och bolagschefer ska inte ha en löneökningstakt som överstiger snittet i förvaltningen/bolaget i övrigt. Löneökning sker med fördel uttryckt i kronor för denna höglönegrupp.

Uppföljning uppdrag

Utbildningsnämnden följer kommunens direktiv. Lönesättningen av förvaltningschef görs inte inom nämndens ansvarsområde.

2.5 Koncernen ska agera för att minska andelen externa kurser, konferenser och representation. Verksamhetsnära personal ska prioriteras för kompetensutveckling. En utveckling ska ske av möjligheterna att nyttja videolösningar i större omfattning för möten och kompetensutveckling.

Beskrivning uppdrag

Kommunkoncernen ska arbeta för en sänkning av konsulttjänster och istället ta tillvara på den kompetens som redan finns i kommunens verksamhet. Nämnder och bolag ska i möjligaste mån tillgodose sina behov av nya möbler och inventarier från kommunens möbelpool. Sammantaget bedöms rationaliseringsvinster motsvarande minst 4 miljoner kr vara möjliga via verksamheternas egna effektiviseringar från och med år 2018.

Uppföljning uppdrag

En ny organisation för verksamhetsstöd trädde i kraft inom Utbildning Gävle i januari 2018. Syftet med den är bland annat att stärka det verksamhetsnära stödet och att se till att utvecklingsinsatser utgår från behov i verksamheten.

Under läsåret är digitalisering prioriterat och utvecklingsarbetet organiseras som ett kollegialt lärande hos cheferna och sedan ut i verksamheterna. Chefsträffarna under hela läsåret har haft tema digitalisering och utgått från Skolverkets moduler kring digitalisering och effektkedjan. Därefter har arbetet fortsatt i förskole- och rektorsområden samt på gymnasieenheterna. Under chefsträffarna har även deltagare från IT- och utvecklingsavdelningen samt förvaltningens utvecklingsresurser deltagit. Kompetensutveckling för pedagoger anordnas bland annat som teachmeet, under våren har samverkan skett mellan Sandviken och Gävle.

Ett sätt för utbildningsnämnden att kompetensutveckla och kompetensskifta är att använda egen personal i första hand vid exempelvis tillfälliga förordnanden/utvecklingsprojekt, detta gäller både chefer och medarbetare.

Resfria möten ska användas i första hand, alla verksamheter har tillgång till Office 365 och Skype, vilket underlättar möten/utbildningar över nätet. Användningen av Skype-möten har ökat inom förvaltningen, till exempel har verksamhetschefen inom grundskolan regelbundna avstämningar med rektorerna via Skype.

Webinaries är numera ett vedertaget sätt för kompetensutveckling. Exempelvis Skolinspektionen, Skolverket, SKL och Stratsys använder sig ofta av webinarier, som Utbildning Gävles personal deltar i. Fördelen med webinarier är också att de kan ses i efterhand.

2.6 Koncernen ska öka samordningen av lokaler för att undvika onödiga hyreskostnader.

Beskrivning uppdrag

För att i tidiga stadier också öka fokus på kostnadseffektivitet i byggandet av nya lokaler eller planerat underhåll ska ett Fastighetsråd utvecklas med mandatet att se över effektiviteten i beställningar och samordning av lokaler. För att undvika dyra driftskostnader ska kommunen som huvudregel äga sina egna verksamhetslokaler och eftersträva att nuvarande externa inhyrningar av lokaler minskar.

Uppföljning uppdrag

Utbildningsnämnden samverkar med kommunledningskontoret och GFAB i hög utsträckning för att få en så effektiv lokalanvändning som möjligt. Inför 2018 har externa lokaler på Urnan och Södra Kansligatan sagts upp och flera verksamheter, som exempelvis Bryggan, har samlats på Skolkontoret.

Utbildningsnämnden har under våren 2018 tillsammans med GFAB planerat för att överföra den strategiska lokalplaneringen för Utbildningsnämnden till GFAB. Utbildningsnämnden och GFAB:s styrelse ska i maj besluta om överföring av lokalplaneringen från halvårsskiftet 2018. Syftet med övergången är att samla den strategiska lokalplaneringen för Utbildning Gävle där övergripande kompetens kring lokaler finns, hos det kommunala fastighetsbolaget GFAB och därmed också förenkla och effektivisera så att förskolechefer och rektorer kan fokusera på det pedagogiska uppdraget. Syftet är också att få effektiva och ändamålsenliga lokaler, med barnets och elevens behov i centrum. Lokalkostnadernas andel ska minska, bland annat genom att standardiserade lokalfunktionsprogram tas fram.

2.7 Koncernen kommer under år 2018 att påbörja ett större effektiviseringsarbete med full effekt från år 2019, som innebär ökad centralisering av stödresurser i kommunen.

Beskrivning uppdrag

Under år 2018 ska de totala kommunikationsresurserna, inklusive kundtjänst och svarsgrupper i förvaltningarna, samlas i en central enhet för ökad kvalitet, samordning och effektivitet. Under år 2019 är ambitionen att ha utrett om även delar av bolagens kommunikationsresurser kan inordnas i den centrala enheten. Under år 2018 påbörjas också motsvarande samlande arbete med centrala lösningar för ekonomi, rekrytering och juridiskt stöd för nämnder. Alla kommunala nämnder och bolag ska nyttja kommunens IT avdelning, uppmanas anamma ökad digitalisering och ingår från år 2018 i kommunens bilpool. Undantag från centralisering av stödresurser görs bara för verksamhetskritiska funktioner. Sammantaget skall rationaliseringsvinster motsvarande minst 10 miljoner kr uppnås under år 2018, varav 5 miljoner kr görs av kommunstyrelsen avseende kommunikationsverksamheten. Sammantaget finns ytterligare rationaliseringsmöjligheter under år 2019 motsvarande 10 miljoner kr på olika stödresurser.

Uppföljning uppdrag

Arbetet med centralisering av stödresurser sker i samverkan med alla förvaltningar och bolag, samordnas av kommunledningen. Utbildningsnämnden har varit piloter när det gäller samlad kundtjänst och deltar i arbetet med samlad bemanningsenhet. Övrigt utvecklingsarbete avvaktar beslut om ny politisk organisation och förvaltningsorganisation.

2.8 Koncernen förväntas hålla sig inom upphandlade avtal.

Beskrivning uppdrag

Alla nytillkommande upphandlingar ska inkludera sociala krav som motsvarar kollektivavtalsliknande villkor samt som understödjer målen i kommunens miljöstrategiska program. I större upphandlingar ska krav ställas som ger människor långt ifrån arbetsmarknaden utökade möjligheter till arbete.

Uppföljning uppdrag

Utbildningsnämnden följer direktiven för upphandling.

2.9 Kommunen kvarstår som medlem i Inköp Gävleborg för att öka kostnadseffektivitet och kvaliteten i våra upphandlingar och avbryter därmed den urträdesprocess som initierats.

Beskrivning uppdrag

Kommunen verkar istället för revideringar av nuvarande förbundsordning och avstår då från den stora merkostnad vi skulle fått via dubblingseffekten vid ett utträde. Koncernen ska effektivisera sina inköp och visa större följsamhet mot gjorda upphandlingar. Vi har idag ca 830 upphandlingar med upphandlingsplikt varav cirka 300 har osäker avtalstrohet/upphandlas ej. Koncernen bedöms genom skärpta upphandlingar spara 5% av beloppen av dessa 300 upphandlingar omfattar. Genom skärpt köptrohet på övriga 530 upphandlingar bedöms vi kunna spara ytterligare 2% av avtalssummorna. Sammantaget ger detta ett effektiviseringsutrymme motsvarande minst 10 miljoner kr år 2018 och ytterligare 15 miljoner kr år 2019.

Uppföljning uppdrag

Delar av uppdraget ligger inte inom utbildningsnämndens ansvarsområde. Effektivisering av inköp och köptrohet är viktiga frågor för utbildningsnämnden och följs regelbundet upp i internkontrollarbetet.

Under hösten 2017 påbörjades införandet av e-handel inom Utbildning Gävle med några piloter. Delar av införandet har fungerat mycket bra, men andra delar behöver utvecklas i samarbete med kommunledningskontorets inköpsenhet innan fortsatt utrullning kan ske. Kontakt har också tagits med Omvårdnad Gävle för att lära av goda exempel kring e-handel och inköpsorganisation.

2.10 Koncernen ska i nämnder och bolag fullgöra sitt ansvar i genomförandet av strategiska program såsom Näringslivsprogrammet, Miljöstrategiska programmet och framåt det Sociala hållbarhetsprogrammet.

Beskrivning uppdrag

Uppföljning ska också ske i hela koncernen avseende följsamhet mot kommunens resepolicy med exempelvis nyttjande av privat bil i tjänsten. Hela koncernen uppdras att arbeta med ett jämställdhetsperspektiv i sina beslutsprocesser.

Uppföljning uppdrag

Utbildningsnämnden fullgör sina ansvar i genomförandet av de strategiska programmen, arbetet är ständigt pågående. Utgångspunkten i verksamheterna är de statliga styrdokumenterna som skollag och läroplaner. Målsättningarna i dessa är höga och sammanfaller med kommunens styrning när det gäller trygghet, värdegrundsfrågor, inflytande och delaktighet, jämställdhet

samt hållbarhet inom miljöperspektivet. Aktiviteter kopplat till handlingsplanen för det miljöstrategiska programmet redovisas löpande i delårsrapporterna. När övriga program är antagna kommer handlingsplanerna kopplat till dessa att redovisas. Utbildningsnämnden har medverkat aktivt med synpunkter på det sociala hållbarhetsprogrammet.

2.11 Koncernen ska eftersträva ökad regional samverkan och kraftigt förbättra relationerna med Gävleborgs övriga kommuner och sammantaget visa att Gävle axlar rollen som regionhuvudstad.

Beskrivning uppdrag

Denna samverkan bedrivs på många områden och bygger självklart på att vi söker lösningar som alla parter tjänar på. Samverkan ska förstärkas på områden som exempelvis integration, gymnasiesamarbete, kollektivtrafik, turism, innovationsutveckling och kommunala stödresurser.

Uppföljning uppdrag

Utbildningsnämnden är drivande i de nätverk som finns inom Gävleborg och Gästrikland, deltagande finns på många nivåer från nämndens ordförande, förvaltningschef, verksamhetschefer till enskilda tjänstemän och pedagoger.

Samarbete pågår inom kommunerna till exempel vad gäller gymnasieskolans utbud, college inom teknik och omvårdnad. I samarbete med Hofors och Sandviken har gymnasieantagningen upphandlats och övergick från 1 oktober 2017 till Region Dalarna. Syftet är både att öka rättssäkerheten och minska sårbarheten. Årets antagning pågår fortfarande, men erfarenheterna så här långt är goda.

2.12 Nämnderna uppdras att avbryta nya kostnadsdrivande valfrihetsreformer som riskerar att skada ekonomin eller kvaliteten i den kommunala verksamheten.

Beskrivning uppdrag

Detta beslut avbryter omgående införandet av kulturcheckar inom Kultur och Fritidsnämnden, införandet av lagen om valfrihet i den dagliga verksamheten för personer med funktionsnedsättning i Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden samt nya LoV-verksamheter inom Omvårdnad.

Uppföljning uppdrag

Skolinspektionen beslutar om fristående grund- och gymnasieskolor. Utbildningsnämnden följer skollagen vad gäller beslut om tillstånd att bedriva exempelvis pedagogisk omsorg och förskola. Nämnden bedriver också tillsyn över de verksamheter som nämnden beslutar om, regelbundet och vid klagomål eller på annan förekommande anledning.

2.13 Alla förvaltningar ges i uppdrag att ta fram en plan på hur medarbetarinflytandet kan öka för att gå mer mot självstyrande personalgrupper, ökad trivsel och bättre arbetsmiljö.

Uppföljning uppdrag

I Utbildning Gävles verksamheter innebär styrningen från skollag och skolförordningar en långt gående decentralisering för medarbetarna utifrån sin yrkesroll. Medarbetarna har kompetens att bedöma hur uppgifter löses bäst och har då stöd i lagstiftningen, allmänna råd och andra

föreskrifter samt riktlinjer och rutiner. Uppföljning av medarbetarnas upplevelse av inflytande, trivsel och arbetsmiljö görs i samband med medarbetarundersökningen.

Utbildningsnämndens arbete med kollegialt lärande innebär kompetensutveckling och ökat medarbetarinflytande, det vill säga ökad förmåga att samarbeta, planera och fatta beslut.

Tankar om tillitsbaserad styrning finns i kommunen och kommer att vara en del av grunden till den nya förvaltningsorganisationen. Några större utvecklingsinsatser har inte påbörjats inom utbildningsnämnden i avvaktan på genomförandet av ny organisation.

2.14 Nämnder som idag berörs av ofrivilliga delade turer för personalen uppdras särskilt att implementera flexibla schemalägningsmodeller och andra åtgärder tillsammans med personalen med mål att avskaffa dessa.

Uppföljning uppdrag

Utbildningsnämnden berörs inte av detta uppdrag.

2.15 Taxor och avgifter som bereds i nämnderna bör högst motsvara ett snitt av nivåerna inom 8-stads samarbetet.

Beskrivning uppdrag

För bygglovstaxor och plantaxor ska en revidering göras så att de stora projekten tar en större del av taxorna och att mindre ansökningar får en lägre avgift.

Uppföljning uppdrag

Utbildningsnämnden har inga egna taxor. Taxorna inom utbildningsnämndens område följer den statliga maxtaxan.

2.16 Utbildningsnämnden har ett uppdrag att alla elever ska utmanas och klara sin utbildning. För att klara detta mål ska elever och skolor med lägre resultat prioriteras. För detta tillförs nämnden 10 miljoner kronor ytterligare.

Uppföljning uppdrag

För att fördela de av kommunfullmäktige tilldelade medlen samt tidigare avsatta medel för skolor med låg måluppfyllelse har utbildningsnämnden tagit fram en modell som bygger på skolornas socioekonomiska förutsättningar samt kunskaps- och värdegrundsresultaten. Modellen gäller lika för kommunala och fristående skolor. Medlen, 12,4 mnkr, har fördelats till ett mindre antal skolor för att säkerställa tillräckligt med medel för att få effekter på måluppfyllelsen. Skolorna i Sättra rektorsområde har tilldelats ca 3,3 mnkr, Vallback rektorsområde ca 4,4 mnkr, Solängen rektorsområde ca 4 mnkr. Dessutom har Bergby skola tilldelats ca 330 tkr samt Friskolan Lyftet ca 310 tkr.

Alla skolor som tilldelas medel har redovisat en plan för åtgärder och för att följa upp effekterna av åtgärderna. De kommunala skolorna har mål, indikatorer och aktiviteter i Stratsys, den fristående skolan som berörs har skickat sin plan till förvaltningen. Skolorna får stöd i arbetet av förvaltningens kvalitetsutvecklare. Uppföljning av åtgärderna och resultaten sker framför allt i delår 2 och i årsredovisningen.

2.17 Utbildningsnämnden ges i uppdrag att vidareutveckla resursfördelningssystemet så att det ger barn och elever mer likvärdiga förutsättningar att lyckas och som gynnar förskolor och skolor med större utmaningar.

Uppföljning uppdrag

Utbildningsnämnden har ett resursfördelningssystem som enligt Skolinspektionen och extern granskare tar hänsyn till skolors olika förutsättningar. En större andel av elevpengen avsätts i grundskola än i förskola utifrån strukturella förutsättningar. Utbildningsnämndens resursfördelningsgrupp utvärderar tillsammans med Utbildning Gävle årligen resursfördelningsmodellen och förändringar görs utifrån de behov som uppstår, beslut fattas i nämnden.

Ett arbete med en bredare uppföljning av resursfördelningsmodellen har startat. Utgångspunkter är bland annat att belysa hur de riktade statsbidragen inom grundskolan påverkar resursfördelningen i förhållande till strukturbidragen samt att ytterligare belysa resursfördelningen inom gymnasieskolan. Jämförelser ska göras av resursfördelningen i åtta kommuner som ingår i ett gemensamt nätverk. Eventuellt ska även andra intressanta kommuner ingå i jämförelsen. Avstämningar sker med respektive skolform under slutet av maj och början av juni. Beslutsunderlag tas fram till Utbildningsnämnden i november 2018.

2.18 Utbildningsnämnden ges i uppdrag att säkerställa rätten till läxhjälp i skolan, både under och efter skoltid. Skolor ska uppmuntras att servera frukost till självkostnadspris, där det bedöms viktigt för elevernas måluppfyllelse. Att gymnasieskolan ska servera gratis lunch är en självklarhet.

Uppföljning uppdrag

Utbildningsnämnden ansöker årligen om medel från Skolverket för att anordna läxhjälp, för 2018 har nästan alla skolor ansökt och beviljats sammanlagt 3 438 tkr. Läxhjälp under skoltid anordnas i alla rektorsområden. Det sker i egen regi, men också genom samverkan med exempelvis föreningar. I de lägre åldrarna har eleverna oftast möjlighet att få läxhjälp på fritidshemstid.

En inventering beträffande frukostservering har ännu inte påbörjats.

2.19 Utbildningsnämnden ges i uppdrag att återkomma till budgetberedning år 2018 med att presentera tre scenarier för i vilken takt byggandet av nya förskolor måste öka, antal pedagoger som måste anställas så att inte antal barn/pedagog påverkas och vilken effekt på barngruppernas storlek respektive scenario ger.

Uppföljning uppdrag

Tre scenarier är presenterade för Utbildningsnämnden i april 2018. Scenarierna har delgivits kommunstyrelsen i samband med budgetberedningen. Uppdraget är därmed genomfört.

2.20 Utbildningsnämnden ska vid all omplanering och nybyggnation av skolor beakta inkludering och möten mellan elever från olika stadsdelar och socioekonomiska områden för att minska segregationen, öka likvärdighet och måluppfyllelsen.

Beskrivning uppdrag

Den bostadssegregation som finns i Gävle ska om möjligt inte avspeglas i skolan. Detta uppdrag inkluderar en utredning om var en ny skola för barn i Södra Hemlingby och Andersberg kan placeras för att bidra till denna målsättning.

Uppföljning uppdrag

Utbildningsnämnden arbetar aktivt för att öka inkludering och motverka den bostadssegregation som finns i Gävle. Tydliga exempel på det är arbetet med Likvärdig skola som startade 2011 och som fortsatt med arbetet med Solängsskolan och Nynässkolan. Arbetet pågår bland annat i nämndens lokalutvecklingsgrupp. I sina synpunkter på "Internremiss - planeringsriktlinjer för Gävle växer" betonar Utbildning Gävle vikten av att redan i planeringen av bostadsbyggande motverka bostadssegregation genom att exempelvis ha blandade bostadsformer.

Utbildningsnämnden har fortsatt inriktningen att minska segregationen och öka inkludering i arbete kring Södra Hemlingby och Andersberg och samverkar i det arbetet aktivt med GFAB, kommunledningskontoret och övriga aktörer. För att lyckas med inriktningen att minska segregationen är det viktigt att Utbildning Gävle får möjlighet att bygga ut Fridhemsskolan.

I och med att Gävle växer snabbt i de centrala delarna behöver Brynässkolan åter tas i bruk om några år. Placeringen av skolan utmanar nämndens arbete med inkludering, men möjligheten till alternativa lokaler är liten.

2.21 Utbildningsnämnden och Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utforma ett uppföljningssystem av elevers måluppfyllelse som ger rätt information på rätt nivå i styrkedjan för att nå bättre resultat.

Uppföljning uppdrag

Utbildningsnämnden har under de senaste åren arbetat med att utveckla uppföljningen av elevernas måluppfyllelse. Bland annat görs avstämningar av elevernas måluppfyllelse i alla ämnen och i alla årskurser i grundskola två gånger per år förutom uppföljning av nationella prov och betygsresultat. Arbetet med att utveckla uppföljningen pågår ständigt.

Utbildning Gävle har sedan våren 2017 arbetat med att samla underlag för analys i ett nytt verktyg, Power BI. Verktöget ger stora möjligheter att samla data som underlättar analys på alla nivåer i verksamheten och för nämnd och kommunfullmäktige. Under hösten 2017 användes underlag i Power BI för grundskole- och gymnasieutbildningens resultatdialoger med bra resultat. Verktöget utvecklas vidare tillsammans med förskolans och skolans chefer. Fokus för utvecklingen är att kunna följa elevernas utveckling över tid, i stället för att jämföra olika årskullar med varandra. I detta arbete är det viktigt att noga följa Dataskyddslagens skärpta krav på behandling av personuppgifter.

Det pågår ett projekt för att införa ett analysverktyg i hela kommunkoncernen, Utbildning Gävle deltar aktivt i projektet. Projektet förordar Power BI som analysverktyg. För att helt och fullt kunna använda hela verktygets potential inom Utbildning Gävle, är det viktigt med ett kommunövergripande beslut om införande.

2.22 Utbildningsnämnden och Näringsliv- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att utforma en aktivitetsplan hur fler vuxenresurser och resurser för att avlasta förskollärare och lärare i uppgifter som inte är kopplade till själva undervisningen ska kunna tillskapas.

Uppföljning uppdrag

Utbildningsnämnden har påbörjat planering i samråd med näringsliv- och arbetsmarknadsnämnden kring en aktivitetsplan för fler vuxenresurser i förskola och skola. Aktivitetsplanen kommer att tas fram in nära samverkan med verksamheterna och de fackliga organisationerna. Utbildningsnämndens skolutvecklingsgrupp för redan diskussionen utifrån perspektivet att säkra kompetensförsörjningen när det gäller legitimerade förskollärare och lärare samt hur andra vuxenresurser skulle kunna användas i förskola och skola. Diskussionen har också förts med de fackliga organisationerna i en verksamhetsutvecklingsgrupp. Framför allt grundskolorna har börjat anställa personal med andra kompetenser, till exempel socialpedagoger och elevcoacher. Samarbete kring vuxenresurser sker med Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadsenheten kring praktikanter, lärlingar, extratjänster och nystartsjobb. Behovet väntas dock öka och därmed behöver också formerna för hur detta ska ske överenskommas.

2.23 Utbildningsnämnden ges i uppdrag att värdera om nuvarande organisation med fokus på antal chefsled på bästa sätt främjar kommunikation, ledning och ansvarstagande från politik till medarbetare, barn och elever.

Uppföljning uppdrag

Utbildning Gävle har under hela läsåret fokuserat på chefsutveckling i de olika leden. Det har bland annat inneburit en förändrad struktur/innehåll för möten inom förvaltningen. Utgångspunkten är ledarskap på alla nivåer som ska leda till förändringar i barngrupp och klassrum och som i sin tur ska ge effekt på måluppfyllelsen. Utbildningsnämndens verksamheter får höga värden i medarbetarundersökningens Hållbart Medarbetarindex både 2016 och 2017. Index ligger över snittet i Gävle kommun för all ingående delar, till exempel Ledarskap. Resultat för medarbetarundersökningen 2018 finns ännu inte.

Under våren 2018 har två revisionsgranskningar gjorts av nämndens verksamheter, resultatet presenteras senare i vår för Kommunfullmäktige. Den ena fokuserar på styrkedjan och den andra på rektors förutsättningar att vara pedagogisk ledare. Nämnden kommer, när rapporterna är klara, använda resultatet för att värdera nuvarande chefsorganisation och utifrån detta bedöma behovet av eventuella förändringar/förbättringar.

2.24 Utbildningsnämnden ges i uppdrag att utreda hur medarbetares initiativkraft bättre kan tas tillvara. Vi vill se chefsskap byggt på tillit där arbetslag och personalgrupper får agera utifrån sin profession med stort ansvar och fler befogenheter.

Beskrivning uppdrag

Hur verksamheterna bäst utformas till gagn för barn och elever, vet personalen bäst.

Uppföljning uppdrag

I Utbildning Gävles verksamheter innebär styrningen från skollag och skolförordningar en långt gående decentralisering för medarbetarna utifrån sin yrkesroll. Medarbetarna har kompetens att bedöma hur uppgifter löses bäst och har då stöd i lagstiftningen, allmänna råd och andra föreskrifter samt riktlinjer och rutiner. Utbildningsnämndens fokus är det som sker i barngrupp och klassrum. Inom Utbildning Gävle är kollegialt lärande på alla nivåer väsentligt, vilket sker i aktiva och väl fungerande arbetslag/ämneslag i förskola/skola och med ett nära pedagogiskt ledarskap.

Utifrån arbetet i en partssammansatt arbetsgrupp och nämndens skolutvecklingsgrupp har beslut fattats om att hälften av förstelärartjänsterna ska fördelas utifrån strukturbidraget och vara tillsvidare. Resterade tjänster tillsätts utifrån rektorsområdenas analyser om utvecklingsbehov i verksamheten.

Tankar om tillsatsbaserad styrning finns i kommunen och kommer att vara en del av grunden till den nya förvaltningsorganisationen, vilket är positivt.

3 Utvecklingsområde

Nationell IT-strategi

Dagens elever lever i ett alltmer digitaliserat samhälle och därför har regeringen beslutat om förändringar i styrdokumenterna för grundskole-, gymnasie- och vuxenutbildningen. Det har blivit tydligare om digital kompetens i läroplaner, kursplaner och ämnesplaner. Förändringarna träder i kraft 1 juli 2018 men det är möjligt för skolorna att börja arbeta utifrån de reviderade styrdokumenterna redan från 1 juli 2017.

Regeringen har också fattat beslut om en nationell strategi för skolans digitalisering. Det övergripande målet med strategin är att skolan ska ta tillvara på digitaliseringens möjligheter, från förskolan till vuxenutbildningen. Barn och elever ska uppnå en hög digital kompetens, och kunskapsutvecklingen och likvärdigheten ska stärkas. Strategin innehåller tre fokusområden som innefattar ett huvudmål och flera delmål som ska uppnås till 2022. Fokusområdena är:

1. Digital kompetens för alla i skolväsendet
2. Likvärdig tillgång och användning
3. Forskning och uppföljning kring digitaliseringens möjligheter

Sveriges Kommuner och Landsting kommer, i tätt samarbete med regeringen, att leda arbetet med att bryta ner strategins mål i initiativ och aktiviteter till en handlingsplan. En av Utbildning Gävles medarbetare kommer att delta i det arbetet.

Utbildning Gävle arbetar med förändringarna i läroplaner, kursplaner och ämnesplaner för att säkerställa kompetens och genomförande. Förvaltningens arbete med 1:1-satsningen, digitala mötesplatser, kompetensutveckling med mera ligger helt i linje med den beslutade strategin. Fortbildningsinsatser inom programmering har genomförts och utbildning sker kontinuerligt gällande digitala verktyg så som Office 365. Processledare har förstärkt bemanningen och denne genomför utbildning på så väl förvaltnings-, rektorsområdes- samt skolnivå. Processledare för fritidshem och för förskola har tillsatts under våren 2018. Processer och utbildningar förbereds löpande för att möta kraven i strategin. Digitalisering är ett fokusområde för utvecklingsinsatserna inom förvaltningen.

Dataskyddsförordningen (GDPR)

Ett kommungemensamt arbete pågår kring dataskyddsförordningen och leds av Kommunledningskontoret. Förväntningar på projektet är att

- ha tydliggjort och beslutat en organisation och roller såväl ansvarsmässigt som operativt
- ha rätt kompetens och arbetsätt såväl gällande processer och rutiner
- efter genomfört projekt ska organisationen ha kapacitet och kunskap att kunna utveckla och underhålla inom ramen för dataskyddsförordningen.

Utbildning Gävle har en projektledare anställd, informationsinsatser har genomförts för chefer

och central administration. Kartläggning av personuppgifter inom förvaltningen har genomförts och register för respektive verksamhet sammanställs, därefter ska risk- och sårbarhetsanalyser och prioritering av åtgärder genomföras. En utbildningsinsats för all personal pågår via s.k. nanolearning.

Upphandlingar; kost- och städ samt elevregistersystem

Arbetet med upphandling av kost- och städ pågår och leds av Kommunledningskontorets inköpsavdelning. Förfrågningsunderlag har skickats ut, avtal vara klart i december 2018 med avtalsstart 1 juli 2019.

Upphandling av elevregistersystem ska genomföras. Upphandlingen sker under ledning av Kommunledningskontorets inköpsavdelning och i samarbete med Inköp Gävleborg. I upphandlingen ingår förutom Utbildning Gävle, Näringsliv & Arbetsmarknad Gävle, Kultur & Fritid Gävle samt Ockelbo kommun. En projektledare har slutfört arbetet med underlag för upphandling, en projektgrupp tar under våren fram kravspecifikation. Enligt tidplan ska förfrågningsunderlag vara klart i juni 2018. Nytt avtal ska enligt tidplan börja gälla 1 september 2019.

4 För verksamheten viktiga nyckeltal

Nyckeltal	2014 Utfall	2015 Utfall	2016 Utfall	2017 Utfall	2018 Utfall /prog nos	2019 Plan	2020 Plan	2021 Plan
Antal barn 1-5 år	5 745	5 731	5 789	5 840	5 883	5 974	6 005	6 060
Antal elever 6-15 år	10 393	10 734	11 094	11 758	11 856	12 218	12 133	12 369
Antal elever 16-19 år	4 437	4 313	4 284	4 372	4 433	4 641	4 831	4 912
Kostnad/barn förskola	130 700	134 400	140 000					
Kostnad/barn ped omsorg	112 400	120 700	133 100					
Kostnad/elev förskoleklass	34 000	38 500	41 200					
Kostnad/elev grundskola	92 900	95 100	105 400					
Kostnad/elev fritidshem	36 100	39 600	41 300					
Kostnad/elev grundsärskola	266 500	285 600	313 400					
Kostnad/elev gymnasieskola	104 900	107 500	113 600					
Kostnad/elev gymnasiesärskola	254 200	296 300	275 600					
Andel åk 9, fullständiga betyg	71,3	66,2	67	67,3	100	100	100	100
Andel åk 9, gymnasiebehörighet	84,1	78,7	82,8	78,7	100	100	100	100
Andel elever som fullföljt gymn.utb inom 4 år	77	*	70	71	74	74	74	74
Barn/årsarbetare förskola	5,7'	5,4	5,4	5,6	5,4	5,3	5,3	5,2
Barn/årsarbetare ped omsorg	4,6	4,3	4,7	4,5	4,9	4,9	4,9	4,9

Nyckeltal	2014 Utfall	2015 Utfall	2016 Utfall	2017 Utfall	2018 Utfall /progn os	2019 Plan	2020 Plan	2021 Plan
Inskrivna elever per årsarbetare (fritidshem)	21,5	20,8	21	21	21,2	21	21	21
Antal elever per lärare (förskoleklass)	23,1	18,8	20	20,1	19,5	19	18,5	18,5
Antal elever per lärare (grundskola)	12,4	12,5	12,3	12,7	12,5	12,3	12,1	12
Antal elever per lärare (gymnasieskola)	13	12,1	12,7	12,9	12,6	12,4	12,2	11,9
Antal elever per lärare (grundsärskola)	4,4	5,2	4,5	4,3	4,3	4,2	4,0	3,8
Antal elever per lärare (gymnasiesärskola)	4,3	3,6	5,2	4,3	4,2	4,1	3,8	3,6

Kostnader från Skolverkets kommunblad, kostnaderna för föregående år presenteras i oktober nästkommande år. Elevresultat samt personaltäthet från Skolverket; Siris och Jämförelsetal.

Elevresultat grundskola avser kommunal skola.

**Gymnasiestatistiken presenteras efter nu gällande regler (Gy11), ny serie startar 2016. Resultatet gäller hemkommunens elever.*

Värdet för barn/årsarbetare förskola stämmer inte överens med egen statistik, orsaken är förändrade redovisningsmetoder hos SCB. Inför 2015 säkrades redovisningen inom UG.

5 Resultat och investeringar

(mnkr)	Utfall 2018- 04-30	Utfall 2017- 04-30	Budget 2018-04-30	Budget helår 2018	Prognos helår 2018
Verksamhetens intäkter	118,3	112,6	111,8	317,5	319,5
Personalkostnader	-517,2	-500,1	-530,7	-1 601,7	-1 601,7
Övriga kostnader	-335,9	-340,2	-344,6	-1 034,8	-1 021,8
Avskrivningar/nedskrivningar	-7,4	-8,3	-7,9	-23,7	-23,7
Internränta	-0,4	-0,4	-0,4	-1,3	-1,3
Resultat före kommunbidrag	-742,6	-736,4	-771,8	-2 344,0	-2 329,0
Kommunbidrag	780,0	763,1	780,0	2 344,0	2 344,0
Årets resultat	37,4	26,7	8,2	0,0	15,0
Investeringar	1,9	2,9	9,8	29,3	29,3
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

PERIODENS RESULTAT

Utbildningsnämndens resultat uppgår till + 37,4 mnkr vilket motsvarar ett överskott på 29,2 mnkr jämfört med budget för perioden. Överskottet beror framförallt på färre elever än budgeterat, lägre kostnader än budgeterat för personal och lokaler samt högre intäkter för asylersättning än budgeterat.

Intäkterna för perioden visar ett överskott på 6,5 mnkr vilket i huvudsak beror på högre asyl- och etableringsersättning än budgeterat samt högre intäkter för föräldraavgifter för förskola, fritidshem och fritidsklubb än budgeterat.

Personalkostnaderna visar ett överskott för perioden på 13,5 mnkr vilket beror på vakanta tjänster till följd av svårigheter att rekrytera behörig personal, sjukfrånvaro samt på att verksamheterna budgeterat sina reservmedel för oförutsedda kostnader (exempelvis rehabilitering) på kostnadsposten personal.

Övriga kostnader visar ett överskott för perioden på 8,7 mnkr vilket i huvudsak beror på att elevvolymerna i förhållande till Kommunstyrelsens tilldelade ram är lägre än budgeterat vilket ger ett överskott för perioden. Störst volymavvikelse finns inom grundskolan. Även lokalkostnaderna är lägre än budgeterat beroende på förseningar av rust- och nybyggnationer samt outnyttjade reservmedel.

ÅRSPROGNOS

Årsprognosen är för närvarande ett överskott på 15,0 mnkr beroende på färre elever än tilldelad kommunram under vårterminen (volymavvikelse), samt lägre lokalkostnader och högre asylintäkter än budgeterat. Volymavvikelsen beräknas just nu till ca 300 elever färre än tilldelad ram totalt. Det utgör cirka 1,5 % av totala antalet elever för alla skolformer.

En större avvikelse rapporteras i budgetansvarigas månadsrapporterna. Det är Bergby rektorsområde som har prognostiserat ett underskott på -2,6 mnkr. Underskottet balanseras dock inom grundskoleutbildningen. Övriga budgetansvariga har årsprognoser med nollresultat.

PERIODENS INVESTERINGAR

Utbildningsnämndens investeringar för perioden uppgår till 1,9 mnkr och årsprognosen är att hela investeringsbudgeten på 29,3 mnkr kommer att användas. Majoriteten av investeringarna är planerade under hösten.

Investeringsbudgeten omfattar bland annat inventarier i samband med ombyggnationen av Stigslundskolan, tillskapandet av nya förskoleplatser, samt förnyelseinventarier i samband med om- och nybyggnation, slitage eller verksamhetsförändringar.

6 Framtida intäcks- och kostnadsutveckling

- Utbildningsnämndens intäkter i form av statsbidrag ökar varje år. Flera av de riktade statsbidrag inom förskolans och skolans områden ställer krav på egenfinansiering i motsvarande grad och är avsedda att användas för ökad kvalitet i verksamheten. Effektiviseringskraven som ställs på nämnden under planeringsperioden gör det svårt att möta de krav som statsbidragen ställer på bibehållen samt ökad kvalitet/personaltäthet. Detta gäller framför allt statsbidragen för minskade barngrupper i förskolan, lågstadiesatsningen samt höjd personaltäthet och stärkt kvalitet i fritidshem.
- Ett nytt statsbidrag har inrättats från 2018 – Likvärdig skola. Statsbidraget ska användas till insatser som stärker likvärdighet och kunskapsutveckling i förskoleklass och grundskolan. Skolverket beslutade om bidragsramar 2018 och Gävles ram har fastställts till 9,091 mnkr. Beslutet för 2018 tyder på att Gävle kommun när statsbidraget är fullt utbyggt kan erhålla ca 55-60 mnkr årligen. För 2019 skulle motsvarande summa vara ca 35 mnkr. Statsbidraget är villkorat: huvudmannen får för bidragsåret inte minska de egna kostnaderna per elev för personal i förskoleklassen eller för undervisning och elevhälsa i grundskolan jämfört med ett genomsnitt för tre föregående år. Hur kostnaderna ska beräknas och redovisas är inte klart ännu, enligt SKL kommer Skolverket förmodligen komma behöva begära in mer information från kommunerna för att kunna göra en beräkning.
- Att behålla små skolenheter är kostnadsdrivande. Övriga grundskolors förutsättningar påverkas när resurser behöver styras till att bibehålla små skolenheter.
- Gävle växer, enligt befolkningsprognoserna ökar antalet barn och ungdomar i åldern 1-19 år med drygt 20 % fram till 2030. I förskoleåldern är det ca 1300 barn mer, i grundskoleåldern drygt 3000 fler elever och i gymnasieåldern ca 1800. Behovet av lokaler för Utbildningsnämndens verksamheter är därmed fortsatt stort, särskilt i de centrala delarna av Gävle, där den största befolkningsökningen sker enligt översiktsplanen. De största lokalutmaningarna idag finns i grundskoleutbildningen.

Lokalutmaningarna ökar också i gymnasieutbildningen, där elevantalet, framför allt i slutet av planeringsperioden ökar snabbt.

- Höga krav ställs på personalplanering utifrån ökade behörighetskrav, kravet på lärarlegitimation och kommande generationsväxling. Framför allt är det stora utmaningar att rekrytera lärare inom svenska som andraspråk, matematik/naturorienterande ämnen, flera praktisk-estetiska ämnen, speciallärare/specialpedagoger samt yrkeslärare inom gymnasieskolan. Satsningar krävs på vidareutbildning för breddad behörighet och legitimation samt behövs inom vissa bristyrken överanställningar. Kompetensförsörjningsinsatserna innebär utökade kostnader. En stark konkurrenssituation kan också påverka lönebildningen.
- Regeringen har fattat beslut om en nationell IT-strategi. Strategin innehåller tre fokusområden som innefattar ett huvudmål och flera delmål som ska uppnås till 2022. Fokusområdena är digital kompetens för alla i skolväsendet; likvärdig tillgång och användning samt forskning och uppföljning kring digitaliseringens möjligheter. Regeringsbeslutet kommer att ställa utökade krav på resurser.

7 Sammanfattning av de viktigaste händelserna

- Starkt ökande barn- och elevantal i framför allt grundskolan, vilket påverkar både organisation av verksamheterna och lokalplaneringen främst i de centrala delarna av Gävle. Fortsatt planering för ökat antal barn och elever inom alla nämndens verksamheter. Under våren har arbete pågått med att föra över utbildningsnämndens strategiska lokalförsörjning till GFAB.
- Brist på lärare med rätt kompetens har uppkommit utifrån skollagens krav på legitimerade lärare i alla verksamheter samt utifrån det ökade behovet av (ökat antal barn och elever i verksamheterna) och konkurrensen om lärare. Svårigheter att rekrytera inom förskolans område har under perioder påverkat personaltätheten inom förskolan.
- Utbildningsnämnden har beslutat om förändringar av karriärtjänster och att permanenta lärarlönelyftet. Arbetsgivaren och de fackliga organisationerna är överens om att omfördela försteläraryuppdragen för att möjliggöra ökad likvärdighet inom kommunens skolor.